Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Rapport utredning kvalifiserende møteplass

Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei, Åmli og Froland

Sammen skaper vi trygg retning, mestring og varig deltakelse.

Rapporten er skrevet i forbindelse med en utredningsprosess for etablering av en kvalifiserende møteplass for kommunene øst i Østre Agder, basert på en bestilling fra kommunedirektørutvalget i Østre Agder. Utredningsarbeidet er et resultat av et tverrsektorielt samarbeid med representasjon fra kommuner, NAV Øst i Agder, NAV Risør og Agder fylkeskommune vinter/vår 2026. Rapporten danner grunnlaget for et politisk beslutningsgrunnlag.

20. juni 2026

Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Innhold

Sammendrag 4
1 Innledning 5
1.1 Bakgrunn og forankring 5
1.2 Formål med rapporten 6
1.3 Metode og arbeidsform 7
1.4 Hva menes med en kvalifiserende møteplass? 8
2. Ungt utenforskap – nasjonalt og regionalt 9
2.1 Nasjonale føringer og utviklingstrekk 9
2.2 Situasjonen i Østre Agder 10
2.2.1 Fullføring av videregående – avgjørende for senere deltakelse 10
2.2.2 Demografi, arbeidskraft og bæreevne 11
2.3 Nøkkeltall for ungt utenforskap i Østre Agder 12
2.3.1 Utdanning og skoleprestasjoner 12
2.3.2 Psykisk helse 14
2.3.3 Utenforskap og tilknytning til arbeid 15
2.4 Hvem er de unge i utenforskap? 16
3. Kunnskapsgrunnlag - Hva er viktig for å lykkes med inkludering av unge i skole og arbeid med kvalifiserende møteplass som arena? 17
3.1 Risiko- og beskyttelsesfaktorer 18
3.2 Virkningsfulle tiltak for inkludering av unge 19
3.3 Erfaringer fra unge og ansatte 21
3.3.1 Unges erfaringer fra deltakelse ved Dampen 22
3.3.2 Erfaringer fra NAV-veileder ved Dampen 24
3.3.3 Uttalelser fra ungdomsveiledere i kommunene 25
4. Kvalifiserende møteplass – faglig innhold 27
4.1 Behov for samordnet innsats 27
4.2 Formål med den kvalifiserende møteplassen 28
4.3 Faglig innhold for de kvalifiserende møteplassene på Agder 29
4.4 Ungdomsveiledertjenesten i Østre Agder 30
4.5 Dampen og Grimstad ungdomsHub – organisering og resultater 31
4.6 Inkluderingspotensial ved møteplassen 32
4.7 Utviklingsmuligheter for møteplassen 34
5. Løsningsforslag for kvalifiserende møteplass 34

5.1 Vurderingsprinsipper og rammevilkår 34
5.2 Anbefalt løsning for møteplassen 36
5.3 Lokalisering og tilgjengelighet 37
5.4 Lokaler og praktiske rammer 37
5.5 Roller og kompetansebehov ved møteplassen 39
5.6 Etablering og fremdriftsplan 40
6. Økonomi og finansiering 41
6.1 Forutsetninger og sammenlikningsgrunnlag 41
6.2 Ressursbehov for møteplassen 42
6.3 Kostnadsestimater 43
6.4 Samfunnsøkonomiske gevinster ved redusert utenforskap 44
7. Risiko og kontrolltiltak 48
Oppsummering 50
Litteratur 51
Vedlegg 1 53

Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Sammendrag

Østre Agder står overfor et vedvarende utfordringsbilde knyttet til unge som ikke tar/fullfører videregående utdanning eller deltar i arbeidslivet (ungt utenforskap).
Samtidig viser både levekårsdata og demografiske framskrivninger at regionens framtidige bærekraft i økende grad vil avhenge av evnen til å mobilisere flere unge inn i utdanning og arbeid. Dette gjelder både den enkelte ungdoms livsmuligheter og kommunenes langsiktige kapasitet til å levere gode velferdstjenester.

På bakgrunn av dette er det utredet etablering av en kvalifiserende møteplass for unge i Tvedestrand, Risør, Vegårshei, Gjerstad og Åmli. Arbeidet er gjennomført i samarbeid mellom kommunene, NAV og Agder fylkeskommune, og bygger på erfaringer fra eksisterende møteplasser som *Dampen Arendal* og *Grimstad ungdomsHub*.

Froland kommune har også deltatt i utredningen. Her anbefales det at målgruppen får et tilbud gjennom samarbeid med Dampen i Arendal, basert på vurderinger av tilgjengelighet og hensiktsmessig organisering.

En kvalifiserende møteplass er en samordnet arena der opplæring, arbeidsrettede aktiviteter og sosialt fellesskap kombineres i et helhetlig tilbud. Erfaringene viser at når tjenester arbeider tett sammen rundt den enkelte ungdom, gir dette bedre sammenheng i oppfølgingen, lavere terskel for deltakelse og økt sannsynlighet for overgang til arbeid og utdanning.

Utredningen anbefaler etablering av én felles møteplass for Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei og Åmli, lokalisert slik at tilbudet er tilgjengelig for flest mulig unge. Lokalisering i tilknytning til kollektivknutepunkt vurderes som avgjørende for deltakelse. Det legges frem anbefaling om et konkret næringslokale som i dag er ledig for leie, og som vurderes godt egnet til formålet.
Lokalene legger til rette for undervisning, individuell oppfølging, tverrfaglig samarbeid og muliggjør samling av fagpersoner på én arena.

Beregninger i KS sitt «utenforskapsregnskap» viser at tiltaket kan gi betydelige samfunnsøkonomiske gevinster. Med om lag 100 deltakere årlig og en forsiktig antatt måloppnåelse på 50 prosent, tilsvarer dette rundt 50 unge per år som oppnår tilknytning til arbeid eller utdanning. For ett kull gir dette et beregnet netto samfunnsøkonomisk resultat på om lag 117 mill. kroner over en 20-årsperiode, hvor en stor del av effekten tilfaller kommunene.

Etableringen tar utgangspunkt i politisk behandling i september 2026. Ved vedtak vurderes det realistisk å klargjøre lokaler høsten 2026, med oppstart av tilbudet fra januar 2027.

Samlet vurderes etablering av en kvalifiserende møteplass i øst som et nødvendig og framtidsrettet grep. Tiltaket gir mulighet til å redusere ungt utenforskap, styrke regionens arbeidskraftgrunnlag og sikre bærekraftige velferdstjenester i årene fremover.

Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og forankring

Arbeidet med å utrede etablering av en kvalifiserende møteplass øst i Østre Agder er forankret i en forståelse av at ungt utenforskap er et komplekst og vedvarende samfunnsproblem. Agder, og særlig kommunene i Østre Agder, har over flere tiår hatt en høy befolkningsandel som står utenfor skole og arbeid. Det er derfor behov for å ta i bruk nye, innovative måter å arbeide og organisere tjenestene på. Med en helhetlig og samordnet innsats på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer sikres det at flere unge finner sin vei inn i arbeidslivet, og opplever god helse og livskvalitet.

Agder fylkeskommune har gjennom flere fylkestingsvedtak lagt føringer for satsing på kvalifiserende møteplasser som ett av sentrale virkemidler i arbeidet med å redusere ungt utenforskap. I 2022 ble unge i Østre Agder særskilt prioritert, og i 2023 ble dette styrket gjennom vedtaket *Bedre levekår – satsing på unge i Agder*, hvor kvalifiserende møteplasser inngår som ett av tre hovedtiltak.

Representantskapet i Østre Agder besluttet i desember 2024 å igangsette et prosjekt for å redusere ungt utenforskap, og prosjektleder for prosjektet som fikk navnet UngLøft ble ansatt i april 2025. Kort tid etter meldte NAV Risør og NAV Øst i Agder behov for en kvalifiserende møteplass i den østlige delen av regionen, tilsvarende *Dampen Arendal* og *Grimstad ungdomsHub*. Flere av kommunene uttrykte samtidig behov for bedre samordning mellom kommunale tjenester, NAV og fylkeskommunen, samt en felles arena for unge med behov for støtte til å komme over i ordinære tilbud og arbeidsliv. Kvalifiserende møteplass har vært vurdert i flere av de fem kommunene. På grunn av innbyggerstørrelse og ressurser/kapasitet har det ikke ført frem til noen bærekraftig modell for enkeltkommuner.

Med bakgrunn i et felles meldt behov og initiativ fremmet NAV, Agder fylkeskommune og prosjektleder i Ungløft en felles sak for Kommunedirektørutvalget (KDU) i Østre Agder-Samarbeidet om en mulighetsstudie for en interkommunal kvalifiserende møteplass for de seks kommunene Tvedestrand, Risør, Vegårshei, Gjerstad, Åmli og Froland. Kommunedirektørutvalget (KDU) er styringsgruppe for UngLøft og vedtok 26. september 2025 følgende:

> *(...)* «*Kommunedirektørutvalget støtter igangsetting av utredningsprosessen for etablering av en kvalifiserende møteplass for unge øst i Østre Agder, med rask igangsettelse som et komprimert forprosjekt. Prosjektleder bes om å lage et felles forslag til saksfremlegg for kommunestyrene".*

I etterkant er alle seks kommunestyrene orientert om utredningsprosessen i perioden desember 2025– juni 2026.

Utredningsarbeidet er forankret i UngLøft-programmets samlede innsats for å redusere ungt utenforskap, og inngår som prosjekt 2 i programmet, sammen med prosjekt 1: *Laget rundt barnet* og prosjekt 3: *Inkluderingsløft gjennom arbeidslivet*.

Mandatet gruppen skal svare på er å beskrive behov og målgrupper, mulige konsepter/organisering for et tilbud om kvalifiserende møteplass for unge fra de seks kommunene, avhengigheter (kompetanse, finansiering, lokalisering/tilgjengelighet) og gi en anbefaling med beslutningspunkter som er klart til politisk behandling i de seks kommunene før sommeren 2026.

Underveis i utredningen er det konkludert med at det for unge fra Froland ikke er hensiktsmessig å inkluderes i en møteplass i øst, av hensyn til avstander/tilgjengelighet. For Froland vurderes det som den beste løsningen å inngå i tilbudet ved Dampen i Arendal. I utredningsarbeidet er det utarbeidet forslag til løsninger og nødvendige rammevilkår for et samarbeid mellom Arendal og Froland. Vurderingen bygger særlig på reisetid og tilgjengelighet for målgruppen, erfaringer med bruk av eksisterende tilbud og tilbakemeldinger fra lokalt NAV. Erfaring tilsier at lengre og mer krevende reisevei reduserer sannsynligheten for deltakelse.

For Froland vurderes det derfor som mest hensiktsmessig at målgruppen får tilbud gjennom samarbeid med Dampen i Arendal. Kommunen har allerede etablert samarbeid ved at unge i målgruppen kan ta fag ved Dampen. Kort reisevei og sentral beliggenhet vurderes som avgjørende for lavere terskel for deltakelse. Det utarbeides et eget beslutningsgrunnlag med forslag til løsning og nødvendige rammevilkår for samarbeid mellom Froland og Arendal.

I det videre vises det i denne rapporten til behov, løsninger og anbefalinger for møteplassen i øst for de øvrige fem kommunene.

1.2 Formål med rapporten

Formålet med rapporten er å belyse faglige aspekter og foreslå en kunnskapsbasert anbefaling for en kvalifiserende møteplass, herunder behov, målgruppe, konsepter, aktuelle samarbeids- og organiseringsløsninger og økonomiske forutsetninger for etablering. Rapporten danner grunnlaget for et politisk beslutningsgrunnlag for etablering av en kvalifiserende møteplass for de fem kommunene, i samarbeid med NAV Øst i Agder, NAV Risør og Agder fylkeskommune. Rapporten er også ment å fungere som et overordnet styringsdokument for videre arbeid med etablering og drift av møteplassen, herunder gi retning for organisering, samarbeid og videre utvikling over tid.

1.3 Metode og arbeidsform

Utredningen bygger på erfaringer, faglige vurderinger og forskningsbasert kunnskap fra aktører med god kjennskap til målgruppen og organisering av dagens innsats for å forebygge frafall fra videregående opplæring og styrke inkludering i arbeidslivet. Arbeidet omfatter statistikk og grunnlagsdata fra blant annet NAV, Agder fylkeskommune, SSB og Ungdata, gjennomgang av relevant forskningslitteratur, samt erfaringer fra eksisterende kvalifiserende møteplasser som Dampen Arendal og Grimstad ungdomsHub og ungdomsveilederne i regionen.

Unges erfaringer, behov og innspill har vært et viktig førende premiss for alle anbefalinger i rapporten. Brukerinnsikt og medvirkning er inkludert ved å se til eksisterende rapporter og litteratur, indirekte gjennom innsikt fra ansatte som arbeider tett på målgruppen og gjennom intervjuer og utsagn fra unge som selv har erfaring med sårbare livssituasjoner og utenforskap, blant annet gjennom oppfølging fra ungdomsveiledere i kommunene og deltakelse ved Dampen Arendal, se kap. 3.2.

Dette gir innsikt i hva som fremmer mestring, tilhørighet og progresjon, samt hvilke hindringer de unge selv opplever i dagens tjenestetilbud. Denne innsikten er verdifull når tiltak og løsninger for en kvalifiserende møteplass skal konkretiseres. Samtidig er det viktig å presisere at unge i utenforskap er en svært heterogen gruppe, og det er vanskelig å si noe om kausalitet for målgruppen overordnet. Sammensatte og komplekse problemstillinger vil medføre at deltakerne har ulike behov og at tiltakene/tilbudet må romme denne totaliteten.

> "VI VISSTE DET ALLEREDE I BARNEHAGEN». Barnehagebarn, mobbing og utenforskap – du ser det ikke før du tror det! UTDANNINGSNYTT, 2022

Som en del av arbeidet med å få bedre innsikt i hvilke tiltak som har vist effekt knyttet til å redusere utenforskap og kunnskapsgrunnlaget i rapporten (kap. 3) har flere ansatte i kommunene deltatt på kurs i minimetodevurdering i regi av Folkehelseinstituttet (FHI), Universitetet i Agder og kommunenes samarbeidsarena for forskning, KSF sør. Arbeidet har som mål å identifisere og vurdere relevant kunnskap om tiltak rettet mot unge som står utenfor skole og arbeid, og vil resultere i en forskningsomtale som publiseres på FHI[1] sine nettsider i september 2026.

Som utgangspunkt for minimetodekurset har gruppa definert følgende problemstilling: *Hva er effekten av helhetlige og tverrfaglig koordinerte kvalifiserings- og arbeidsinkluderingstiltak for unge som står utenfor utdanning og arbeid?* UiA har bistått kommunene med veiledning. For å finne svar på problemstillingen ble det gjennomført søk i vitenskapelige databaser.

[1] FHI Mini-metodevurdering

Funnene i den systematiske oversiktsartikkelen og andre danner grunnlaget for kapitlet om kunnskapsgrunnlaget i kapittel 3.

Utredningsgruppen har bestått av representanter fra kommunene, NAV og Agder fylkeskommune, og har hatt jevnlige arbeidsmøter å definere behov, drøfte mulige løsninger og samarbeid, og komme med anbefalinger for møteplassen. Utredningsgruppa har bestått av:

For kommunene:

- Marita Vik Kristensen – Tvedestrand og Gjerstad kommune
- Olve Nicolaisen – Gjerstad kommune
- Wenche L. Støylen – Froland kommune
- Kari-Anne Håland Moe – Åmli kommune
- Trude Mortensen – Vegårshei kommune
- Cathrine H. Furuvik – Dampen/NAV Arendal

For NAV:

- Louise Bjorkjendal – NAV Øst i Agder
- Birgit Fidgett – NAV Risør

For Fylkeskommunen:

- Heidi T. Munksgaard (fylkesadministrasjonen)
- Gøran Isaksen – Østre Agder videregående skole
- Kristin Aakre – Østre Agder videregående skole – oppfølgingstjenesten

«KOMMUNEN ER VANSKELIG Å FÅ TAK I». DE UNGE LEGGER MYE VEKT PÅ HVORDAN DE VOKSNE MØTER DEM I HVERDAGEN: LÆRER, SAKSBEHANDLERE, ANSATTE PÅ DAMPEN. TIDLIGERE DÅRLIGE ERFARINGER I SKOLE «DE ANSATTE PÅ DAMPEN ER FINE, OG DET ER ET GODT MILJØ»

INNBYGGERINVOLVERING, ARENDAL KOMMUNE, FEBRUAR 2026

1.4 Hva menes med en kvalifiserende møteplass?

I denne rapporten brukes begrepet *kvalifiserende møteplass* om en samlet arena for unge som står utenfor skole og arbeid, der opplæring, arbeidsrettede aktiviteter og sosialt fellesskap kombineres i et helhetlig, tverrfaglig tilbud. Møteplassen skal gi unge trygge rammer for å styrke mestring, skape struktur og forutsigbarhet i hverdagen, samtidig som den legger til rette for sosiale relasjoner og nettverk som kan støtte veien videre mot utdanning eller arbeid.

En kvalifiserende møteplass representerer en annen måte å organisere og møte unge som står utenfor skole og arbeid på, med en alternativ og midlertidig arena der innsatsen rundt målgruppen er samlet, og der ulike tjenester og aktører kan jobbe mer koordinert og helhetlig enn i dag.

Begrepet brukes i rapporten som en felles betegnelse på slike samordnede arbeidsformer, med utgangspunkt i organiseringsform og erfaringer fra Dampen Arendal og Grimstad ungdomsHub. Det konkrete innholdet og utformingen av en kvalifiserende møteplass beskrives nærmere i kapittel 4.

2. Ungt utenforskap – nasjonalt og regionalt

2.1 Nasjonale føringer og utviklingstrekk

Barn og unges oppvekst- og levekår har stor betydning for gjennomføring av utdanning og senere tilknytning til arbeid. Nasjonalt er det dokumentert en tydelig sammenheng mellom levekår, psykisk helse, skoleprestasjoner og risiko for utenforskap i overgangene fra skole til arbeid (Fyhn et al., 2021); Folkehelseinstituttet, 2022). Utviklingstrekk som økende psykiske helseplager blant unge, større variasjon i skoleprestasjoner og vedvarende sosial ulikhet påvirker unges muligheter for å ta del i utdanning og arbeidsliv (Meld. St. 6 (2019–2020), u.å.; Meld. St. 28 (2024–2025)).

Om lag én av ti unge i alderen 15–29 år står nasjonalt utenfor arbeid, utdanning eller opplæring. Unge som over tid faller utenfor har økt risiko for varig marginalisering, svakere tilknytning til arbeidslivet og høyere bruk av helse- og velferdstjenester (Fyhn et al., 2021); (Meld. St. 28 (2024–2025)) Samtidig har antallet unge uføre mer enn doblet seg siden 2010 (Riksrevisjonen, 2024).

Konsekvenser for individ og samfunn

Barn og unge som vokser opp i familier uten arbeidsdeltakelse har betydelig høyere risiko for selv å falle utenfor og lavere sannsynlighet for å fullføre skole og få jobb (Meld. St. 28 (2024–2025)). Arbeid er samtidig den enkeltfaktoren som sterkest bidrar til å redusere ulikhet og fattigdom, og gir tilgang til fellesskap og helsefremmende beskyttelsesfaktorer (Meld. St. 46 (2012–2013). Innsatsen for å få flere unge i arbeid er derfor både avgjørende for den enkeltes livskvalitet, og som investering i kommende generasjoner.

Utenforskap har også betydelige samfunnsøkonomiske konsekvenser. Samlede kostnader knyttet til ungt utenforskap er anslått til om lag 73 milliarder kroner årlig. Samfunnsøkonomiske beregninger viser til at en 19 åring som står utenfor arbeidslivet frem til fylte 62 år kan koste samfunnet ca. 19 millioner i trygdeytelser. I tillegg er det estimert betydelige sekundærkostnader som følge av helsetap og behovet for velferdstjenester (Hyggen & Ekhaugen, 2021; NOU 2021: 2).

I tillegg står Norge overfor en demografisk utvikling med mindre årskull og en økende andel eldre. Perspektivmeldingen peker på at Norge i årene framover vil møte mangel på arbeidskraft før mangel på økonomiske ressurser (Meld. St. 31 (2023–2024)). I dette bildet

representerer unge som i dag står utenfor skole og arbeid en viktig, men delvis ubenyttet ressurs.

Nasjonale satsninger og strukturelle endringer

Arbeidet med å redusere ungt utenforskap er tydelig prioritert nasjonalt. Gjennom Ungdomsløftet er det satt et mål om at 30 000 flere unge under 30 år skal komme i arbeid innen 2030. Ungdomsgarantien skal sikre tidlig og tett oppfølging av unge som står utenfor arbeid og utdanning, og det er innført nye og forsterkede arbeidsmarkedstiltak rettet særlig mot unge med sammensatte utfordringer.

Parallelt er det gjennomført viktige endringer i utdanningssektoren. Ny opplæringslov fra 2025 gir unge rett til videregående opplæring frem til fullføring, og ikke avgrenset til tre år som tidligere. Oppfølgingstjenestens oppfølgingsansvar er utvidet til å omfatte unge helt opp til 24 år. Samlet legger disse endringene til rette for lengre og mer helhetlige oppfølgingsløp for unge som tidligere falt utenfor.

Behovet for samordnede arbeidsformer

Samlet sett innebærer de nasjonale føringene et tydelig skifte mot tidligere innsats, mer sammenhengende oppfølging og sterkere vekt på overgang til arbeid og utdanning. For å lykkes med denne innsatsen forutsetter det at kommuner, NAV og fylkeskommune utvikler samordnede, tilgjengelige og fleksible løsninger lokalt, der tjenester og virkemidler ses i sammenheng.

2.2 Situasjonen i Østre Agder

Østre Agder har over tid hatt et sammensatt utfordringsbilde knyttet til utdanning, arbeid og helse. Agder som helhet skårer svakere enn landsgjennomsnittet på flere sentrale indikatorer, og kommunene i den østlige delen av fylket kommer samlet sett svakere ut når det gjelder utdanningsnivå, sysselsetting, inntekt og uførhet. Flere kommuner har også høyere forekomst av psykiske helseplager, ensomhet og livsstilsrelaterte sykdommer enn landsgjennomsnittet (*Agdertall*, 2026).

2.2.1 Fullføring av videregående – avgjørende for senere deltakelse

En analyse fra Agdertall (2025) viser en klar sammenheng mellom fullføring av videregående opplæring og senere tilknytning til arbeid og økonomisk selvstendighet. Av ungdom som startet i videregående opplæring i Agder i 2010, var 90 prosent av dem som fullførte på normert tid i

Oppfordring fra ungdom:

«Legg til rette for å møtes der ungdommen føler seg trygg. Et kontor kan føles strengt og utrygt. Når vi møtes et sted som kjennes trygt - en park, cafe, basketballbane, er det større sjanse for at vi åpner oss og du får se mer av hva vi trives med. Da blir det lettere å finne gode løsninger sammen, også de som er litt utenfor de vanlige A4-tiltakene. Vi vil som oftest møte veiledere fysisk. Telefon og nett gjør det vanskelig å vise følelser og fortelle hva vi trenger. Det kan hende vi synes det er lettere å chatte, enn å snakke. NAV må derfor lage ulike muligheter for å holde kontakt, sånn at vi kan velge det som er tryggest og virker best for oss»

Forandringsfabrikken.no

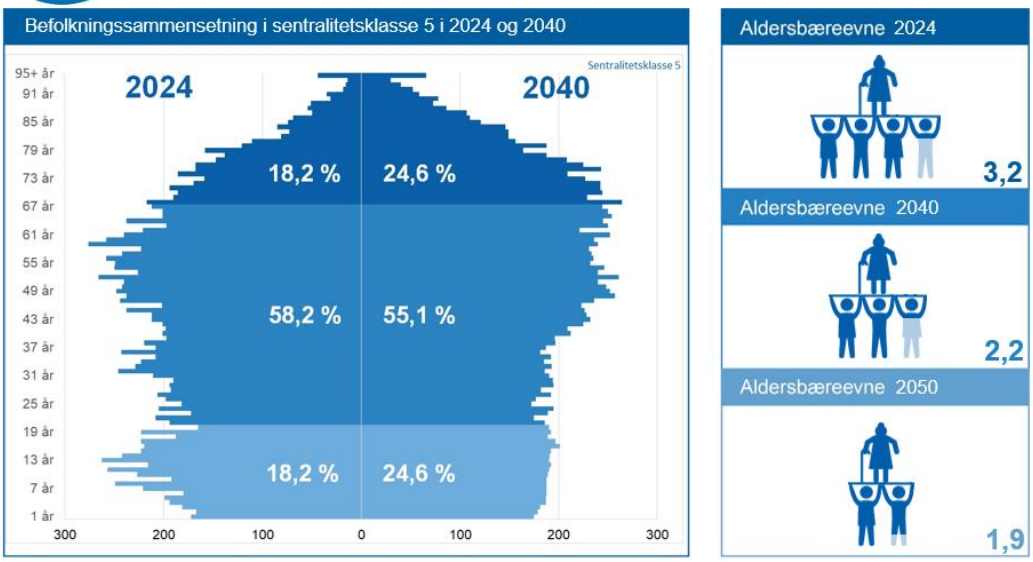
jobb i 2024, mens sysselsettingsgraden blant dem som ikke fullførte innen fem–seks år var 59 prosent. Inntektsforskjellene er tilsvarende markante, og bruken av ytelser som uføretrygd, sosialhjelp og arbeidsavklaringspenger var mer enn doblet i gruppen som ikke fullførte. Om lag 71 % av dem som mottok uføretrygd eller sosialhjelp i denne kohorten hadde ikke fullført videregående opplæring (Agdertall, 2026).
Disse sammenhengene er særlig relevante i Østre Agder, hvor Tvedestrand, Risør, Gjerstad, Åmli og Froland er blant kommunene med høyest forekomst av uførhet i fylket. Uførhet i ung alder viser hvordan frafall i utdanningsløpet kan få langvarige konsekvenser for videre arbeidsdeltakelse og samfunnsliv. I tillegg er forventet levealder lavere enn landsgjennomsnittet i flere av kommunene, noe som har en klar sammenheng med de sosioøkonomiske og helsemessige utfordringer i regionen.

Forskning viser at foreldres arbeidstilknytning og sosioøkonomiske situasjon er blant de viktigste risikofaktorene for barns senere utenforskap (Helsedirektoratet, 2022). En relativt høy andel barn og unge i Østre Agder vokser opp i husholdninger med lav inntekt og ustabil arbeidsdeltakelse. Ifølge FHI (2026) er dette en faktor som øker sårbarheten for frafall i skoleløpet og svakere tilknytning til arbeidslivet senere.

Samlet viser dette at utfordringer knyttet til utdanning og utenforskap i Østre Agder ikke bare handler om individuelle utfordringer, men må ses i en større sammenheng med regionens demografiske utvikling og framtidige arbeidskraftbehov.

2.2.2 Demografi, arbeidskraft og bæreevne

De seks kommunene Tvedestrand, Risør, Gjerstad, Vegårshei, Åmli og Froland utgjør til sammen om lag 30 prosent av befolkningen i Østre Agder, og inngår i et felles bo- og arbeidsmarked. Samtidig viser situasjonsbildet at Østre Agder står overfor en demografisk utvikling som vil påvirke både arbeidsmarkedet og kommunenes framtidige bæreevne. Ifølge SSB vil aldersbæreevnen i de fem østligste kommunene i Østre Agder synke til om lag 1,8 innen 2050, noe som innebærer et økende press på både arbeidsmarkedet og kommunenes tjenestekapasitet. Befolkningsframskrivingene viser at andelen eldre øker, mens andelen i arbeidsfør alder går ned. For kommuner med allerede små arbeidsmarkeder og store levekårsutfordringer vil dette forsterke rekrutteringsutfordringene (Meld. St. 31 (2023–2024), 2024).

FIGUR 1 ALDERSBÆREEVNE 6K (SSB)

Mange unge beveger seg på tvers av kommunegrenser, både i overgangen fra grunnskole til videregående skole og på fritiden. Dette tilsier at løsninger på tvers av kommunene både kan legge til rette for en mer bærekraftig organisering, både faglig og økonomisk, og samsvare med mange av de unges bevegelsesmønster.
Ved å bygge videre på de etablerte samarbeidsstrukturene kommunene har kan man sikre gode forutsetninger for å utvikle fremtidsrettede løsninger som både treffer ungdommenes behov, mobiliserer regionens arbeidskraftressurser og legger til rette for langsiktig tjenesteutvikling.

2.3 Nøkkeltall for ungt utenforskap i Østre Agder

I dette avsnittet vises nøkkeltall og statistikk som belyser utdanning, psykisk helse, gjennomføring av videregående opplæring og tilknytning til arbeid i regionen, hentet fra Agdertall [2]. Formålet er å gi et bilde av faktorer som har dokumentert betydning for risiko for utenforskap, og som utgjør et viktig grunnlag for den videre vurderingen av målgruppe, behov og innretning av en kvalifiserende møteplass. Indikatorene må ses i sammenheng, og gir ikke nødvendigvis en forklaring på årsaker til utenforskap enkeltvis, men synliggjør sammenhengen i utfordringsbildet og er relevant for hvordan man som region bør utforme tilbud til målgruppen.

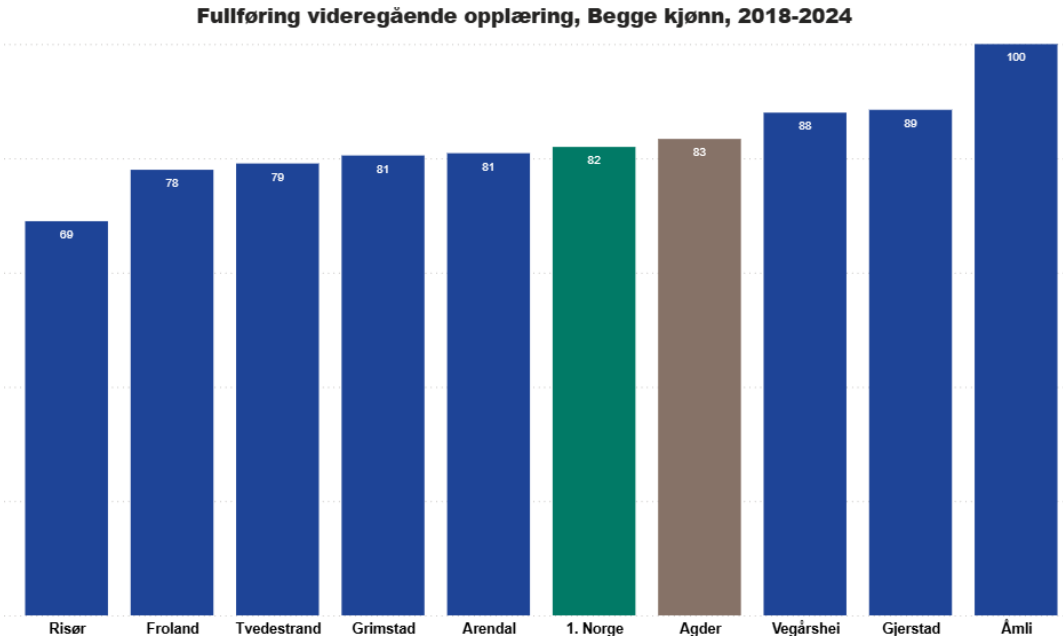
2.3.1 Utdanning og skoleprestasjoner

Fullføring av videregående opplæring er som tidligere nevnt en av de viktigste enkeltfaktorene for senere tilknytning til arbeid og økonomisk selvstendighet. Flere av

[2] Agdertall

kommuner i Østre Agder ligger under fylkes- og landssnittet når det gjelder gjennomføring av videregående opplæring. Data fra Agdertall viser at ungdom som ikke fullfører videregående har betydelig lavere sysselsetting, lavere inntekt og høyere bruk av ytelser enn dem som fullfører på normert tid (Agdertall, 2026).

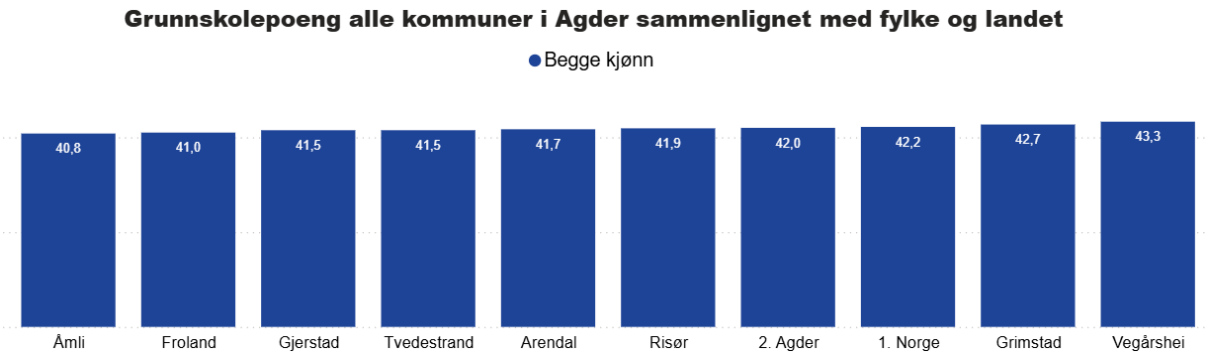
Dette er særlig relevant i Østre Agder, hvor fem av åtte kommuner i Østre Agder ligger under fylkes- og landssnittet for fullføring av videregående opplæring, og der frafall i videregående ofte henger sammen med sammensatte utfordringer knyttet til helse, livssituasjon og familiære forhold. Dette innebærer at en betydelig andel unge går inn i voksenlivet uten den formelle kompetanse som arbeidslivet etterspør.

FIGUR 2 FULLFØRING VIDEREGÅENDE OPPLÆRING, 2024

Samtidig viser både grunnlagstall og erfaringer at risikoen for frafall ofte kan identifiseres før oppstart i videregående opplæring. Det er en tydelig sammenheng mellom grunnskolepoeng og sannsynligheten for å fullføre videregående opplæring. Grunnskolepoeng, som beregnes ut fra standpunkt- og eksamenskarakterer i grunnskolen, danner grunnlaget for inntak til videregående og er en viktig indikator for videre skolemestring. Elever med lave grunnskolepoeng har betydelig høyere risiko for skolefravær, manglende gjennomføring og senere utenforskap. Dette understreker at frafall i videregående opplæring ofte er et resultat av en utvikling over tid, snarere enn enkeltstående hendelser. Grunnskolepoeng gir derfor

viktig forebyggende innsikt, og peker på behovet for tidlig og samordnet støtte i overgangene mellom skole, opplæring og videre kvalifisering.

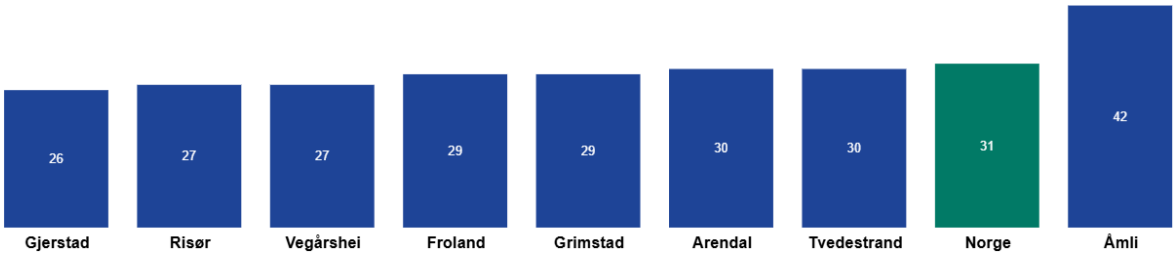
FIGUR 3 GRUNNSKOLEPOENG

Tallene viser tydelig sammenheng for kommuner med lavere gjennomsnittlige grunnskolepoeng også har høyere andel unge i utenforskap, mens kommunene som kommer best ut når det gjelder skolegjennomføring og arbeidsinkludering, også har høyere grunnskolepoeng. For de fem østligste kommunene går de fleste unge på Østre Agder videregående, med avdelinger i Tvedestrand og Risør. Dette innebærer at mange unge allerede i tidlig alder må forholde seg til overgang mellom kommuner. Dette forsterker behovet for god samhandling og sammenheng i oppfølgingen på tvers av kommunegrenser, særlig for unge med svake skoleprestasjoner og økt risiko for frafall.

2.3.2 Psykisk helse

Ungdataundersøkelsene og regionale analyser viser at mange unge rapporterer om psykiske helseplager, lavere opplevd trygghet og redusert deltakelse i fritidsaktiviteter blant ungdom i flere av kommunene (Telemarkforskning, 2023). Psykiske helseutfordringer har dokumentert sammenheng med skolefravær, redusert læringsutbytte og økt risiko for frafall fra videregående opplæring. Unge i Østre Agder rapporterer om mest alvorlig psykiske plager på Agder (Telemarkforskning, 2023).

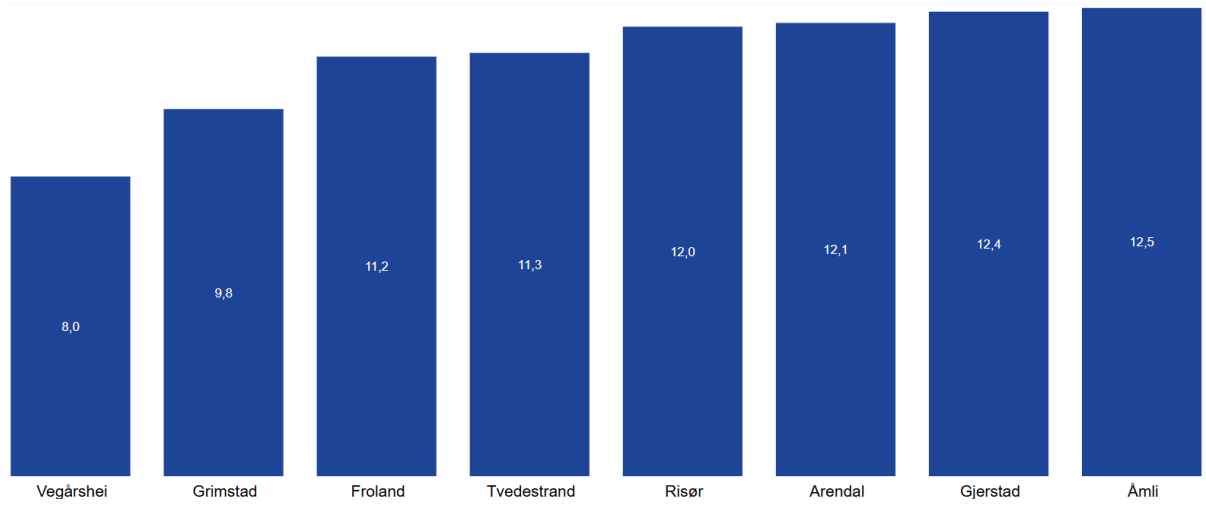
For mange unge innebærer psykiske belastninger ikke nødvendigvis behov for spesialisert helsehjelp, men et behov for trygge rammer, struktur, relasjonell støtte og gradvis tilpasning av krav (Helsedirektoratet, 2024). Dette er forhold som har direkte betydning for hvilke arbeidsformer og virkemidler som er hensiktsmessige i møte med målgruppen (Helsedirektoratet, 2021).

FIGUR 4 PSYKISK HELSE I VIDEREGÅENDE SKOLE 2022

2.3.3 Utenforskap og tilknytning til arbeid

NEET-statistikk og NAV-data viser at en betydelig andel unge i Østre Agder verken er i arbeid, utdanning eller opplæring. Unge som står utenfor arbeid over tid har økt risiko for varig marginalisering og senere uførhet (Fyhn et al., 2021). Som beskrevet tidligere i kapittelet, er utenforskap i regionen både mer utbredt og mer vedvarende enn i flere andre deler av fylket.

FIGUR 5 ANDEL AV BEFOLKNINGEN SOM VAR UTENFOR ARBEID, SKOLE OG ARBEIDSMARKEDSTILTAK 15-29 ÅR I 2024

Forekomsten av uføretrygdede under 30 år har økt markant, og fra 2010 til 2025 har antallet økt fra 10 000 til 22 000, som omfatter 2,7 prosent av befolkningen. Her har Agder, og særlig Østre Agder, en betydelig høyere forekomst enn landsgjennomsnittet. I Østre Agder mottok om lag 4,6 prosent av unge under 30 år uføretrygd i januar 2026, mens landsgjennomsnittet for aldersgruppen er 2,7 prosent. Andelen unge under 30 år som har nedsatt arbeidsevne er 8,3 %, som er godt over landsgjennomsnittet. Dette er en gruppe som trenger tiltak, behandling og oppfølging over en viss varighet for å komme tilbake til jobb, men der mange ender opp med uføretrygd etter tre år på arbeidsavklaringspenger (Agdertall, 2026).

Samtidig viser erfaringer fra NAV og eksisterende kvalifiserende møteplasser at mange unge i denne gruppen har et reelt potensial for kvalifisering og overgang til arbeid, forutsatt at oppfølgingen er tilgjengelig, samordnet og tilpasset den enkeltes behov og forutsetninger.

2.4 Hvem er de unge i utenforskap?

Ungdom i utenforskap utgjør ingen ensartet gruppe. Felles for mange er at de befinner seg i livsfaser preget av sårbare overganger, der utfordringer innen skole, helse, familie, økonomi og sosial tilhørighet ofte virker sammen og forsterker hverandre over tid (Frøyland et al., 2022; Fyhn et al., 2021).

Gruppen rommer oftest unge som:

- har falt ut av skoleløpet på ulike tidspunkt
- har helserelaterte utfordringer, både psykiske og somatiske
- har svake faglige forutsetninger eller manglende mestringserfaringer gjennom skoleløpet
- står i krevende familieforhold eller har belastende oppvekstserfaringer
- har minoritetsbakgrunn og møter språk- eller integreringsutfordringer
- har manglende tilknytning til arbeidslivet eller lite nettverk (Fyhn et al., 2021).

Dette innebærer at tiltak rettet mot målgruppen må ha tilstrekkelig fleksibilitet til å møte ulike behov, forutsetninger og livssituasjoner.

NEET-statistikken omfatter samtidig også unge som av andre grunner ikke deltar i skole eller arbeidsliv, for eksempel som følge av frivillig friår, reise eller midlertidige livsvalg. Disse unge vil normalt ikke være del av målgruppen for en kvalifiserende møteplass, og inngår derfor ikke i denne utredningens fokusområde.

Til tross for stor variasjon i bakgrunn og årsak, finnes det også tydelige fellestrekk. For mange unge handler ikke utenforskap om manglende motivasjon eller vilje, men om et resultat av sammensetninger over tid, herunder begrenset kapasitet til å håndtere kravene som stilles i skole og arbeidsliv fra, ofte preget av langvarig fravær, ustabile livsforhold, manglende mestring og svake relasjoner til voksne (Fyhn et al., 2021; Helsedirektoratet, 2021).

Samlet viser dette at unge i utenforskap utgjør en betydelig og sammensatt målgruppe, med behov som ofte går på tvers av tjenester og utvikles over tid. Dette danner et viktig

utgangspunkt for den videre gjennomgangen av forsknings- og erfaringsbasert kunnskap om hvilke arbeidsformer som gir best forutsetninger for inkludering.

3. Kunnskapsgrunnlag - Hva er viktig for å lykkes med inkludering av unge i skole og arbeid med kvalifiserende møteplass som arena?

Forskning på ungt utenforskap viser at tiltak har størst effekt når oppfølgingen er relasjonsbasert, individuelt tilpasset og koordinert på tvers av tjenester (Frøyland et al., 2022). Tiltak som er avgrensede, kortvarige eller svakt samordnet, har gjennomgående lavere effekt for unge med sammensatte utfordringer.

Studier viser samtidig at manglende sammenheng i tjenestene, gjentakende relasjonsbrudd og parallell innsats uten tydelig koordinering øker risikoen for at unge forblir i utenforskap over tid (Fyhn et al., 2021). For mange unge innebærer dette gjentatte avbrudd i oppfølgingen, uklart ansvar mellom tjenester og svekket tillit til hjelpeapparatet.

Selv om kunnskapsgrunnlaget om helhetlige og tverrsektorielle modeller fortsatt er begrenset, peker nyere kunnskapsoppsummeringer i tydelig samme retning: samordnede, fleksible og langsiktige arbeidsformer gir de beste forutsetningene for inkludering i utdanning og arbeid, særlig for unge med komplekse behov (Frøyland et al., 2022; Wollscheid, 2025).

Et gjennomgående trekk ved mange unge i utenforskap er at behovene deres går på tvers av sektorer og tjenester. Flere har erfaring med å være i kontakt med mange instanser samtidig, eller med å falle mellom tjenester med ulike formål og tidsaspekter, der hver instans ofte møter deler av utfordringsbildet, men ikke helheten. Dette bidrar til fragmenterte forløp og manglende kontinuitet, særlig i overgangene mellom skole, helsetjenester, NAV og kommunale tilbud (Hansen, et al., 2020).

Dette innebærer at vurderingen av hvilke tiltak som gir effekt, ikke kan begrenses til enkelttiltak, men må ta utgangspunkt i hvordan oppfølging organiseres, koordineres og gjennomføres over tid. På bakgrunn av dette presenteres her sentrale faktorer som har vist seg avgjørende for å fremme inkludering og varig tilknytning til utdanning og arbeid for unge i utenforskap.

3.1 Risiko- og beskyttelsesfaktorer

Ungt utenforskap utvikles som nevnt sjeldent som følge av én enkelt årsak. Risikoen påvirkes gjennom et samspill mellom faktorer knyttet til skole, familie, helse og sosialt miljø, og disse faktorene kan forsterke hverandre over tid, spesielt i overgangsfaser som mellom skole og arbeidsliv (Fyhn et al., 2021).

Risikofaktorer

Sentrale risikofaktorer som øker sannsynligheten for utenforskap, inkluderer:

- svake faglige prestasjoner, høyt fravær og manglende tilpasset opplæring
- lav sosioøkonomisk status i familien, herunder svak arbeidstilknytning og lav utdanning
- psykiske helseutfordringer, som angst, depresjon og emosjonelle vansker
- somatiske helseutfordringer som krever tilrettelegging
- ustabile familieforhold eller belastende oppveksterfaringer
- psykososiale belastninger som mobbing, ensomhet og svake sosiale nettverk

Disse risikofaktorene forekommer ofte samtidig og bidrar til at unge får redusert kapasitet til å håndtere kravene i skole og arbeidsliv.

FIGUR 1 FIGUR 5. RISIKOFAKTORER FOR UTENFORSKAP, (FYHN ET AL., 2021)

Beskyttelsesfaktorer

Samtidig viser forskning og erfaringer at bestemte forhold kan redusere risikoen for varig utenforskap, også for unge med høyt risikonivå. Sentrale beskyttelsesfaktorer er:

- stabile og trygge voksenrelasjoner
- forutsigbare rammer og sammenheng i oppfølgingen
- opplevelse av sosial tilhørighet og fellesskap
- mestringserfaringer i skole, arbeid eller fritidsarenaer
- tilgjengelig og lavterskel støtte over tid

Erfaringer fra tiltak som Dampen og Grimstad ungdomsHub viser at unge som har hatt lav nytte av ordinære strukturer oftere lykkes når oppfølgingen er tett, relasjonell og samordnet.

Samlet understreker forskningen at risiko- og beskyttelsesfaktorer må forstås i sammenheng, og at effektive tiltak må rette seg både mot individuelle forutsetninger og de strukturelle rammene rundt den unge.

3.2 Virkningsfulle tiltak for inkludering av unge

Generelt er forskningen knyttet til virksomme tiltak rettet mot ungt utenforskap begrenset, og preget av varierende metodisk kvalitet og overførbarhet til en norsk kontekst. Det er gjort relativt få effektstudier, og eksisterende forskning omhandler i stor grad enkelttiltak. Studier viser at arbeidspraksis alene ofte har begrenset eller i noen tilfeller negativ effekt for utsatte unge, mens lønnstilskudd, tilrettelagte opplæringsløp og modeller som IPS og Supported Employment-metodikk gir bedre resultater, med variasjoner mellom grupper og over tid (Frøyland et al., 2022).

Inkludering er samtidig en langvarig og relasjonell prosess som krever utvikling hos både den unge, arbeidsplassen og støtteapparatet. Effekten av helhetlige og tverrsektorielle modeller er krevende å måle, og det finnes i dag begrenset forskning som undersøker den samlede virkningen av slike innsatser (Fyhn et al., 2021; Wollscheid, 2025). Dette representerer et sentralt kunnskapsbehov på feltet.

Under presenteres sentrale faktorer som forskning og praksiserfaringer peker på som viktige for å fremme inkludering og varig tilknytning til utdanning og arbeid for unge i utenforskap.

Individrettede tiltak

Tett og stabil oppfølging fra mentor, los eller veileder over tid gir unge trygghet, motivasjon og mestringstro, og gjør det lettere å delta i skole, arbeid eller aktivitet (Frøyland et al., 2022). Psykologiske mestringsverktøy og livsmestringsprogrammer kan styrke personlig og sosial kompetanse, særlig når støtte tilpasses grundige kartlegginger av individuelle behov (Frøyland et al., 2022).

Relasjonskvalitet er avgjørende, og unge som opplever å bli sett og anerkjent får bedre forutsetninger for å skape tilhørighet og bryte negative mønstre av lav mestring og sosial isolasjon (Fyhn et al., 2021).

Organisatoriske og strukturelle tiltak

Arenaer rettet mot unge i utenforskap bør kombinere sosialt fellesskap med tett individuell støtte, og tilby forutsigbare rammer over tid. Slike arenaer kan bidra til å bryte isolasjon og styrke unges opplevelse av muligheter.

Flerfaglige team, tverrsektorielle nettverk, samlokalisering av tjenester og formelle samarbeidsrutiner gjør det lettere å koordinere innsats og skape helhetlige forløp, særlig i overgangsfaser mellom tjenester. Manglende kapasitet og kontinuitet, spesielt i distriktene, gjør det krevende å etablere slike strukturer i tilstrekkelig omfang (Frøyland et al., 2022).

Det gode møtet som grunnlag for varig inkludering

Relasjonen mellom unge og voksne er en grunnleggende komponent i virkningsfulle tiltak. Voksne som evner å se den enkelte, skape håp og optimisme og samtidig ta utgangspunkt i den unges mål, ressurser og muligheter, har avgjørende betydning.

Unge må erfare å bli sett og anerkjent for å kunne delta i endringsprosesser. Trygge og uformelle rammer, sosiale møteplasser og gode fysiske omgivelser gjør det lettere å bygge relasjoner både mellom ungdom og voksne og ungdommene imellom (Frøyland et al., 2022). Ansatte må ha kompetanse til å møte unge uten stereotype forventninger og evne å skape motivasjon i samspill. Dette er også noe som også samsvarer med unges egne beskrivelser av hva som hjelper dem videre (Fyhn et al., 2021).

Kombinasjoner av gruppe- og individoppfølging

Tiltak som kombinerer gruppebaserte aktiviteter og individrettet oppfølging kan bidra både til sosial tilhørighet og målrettet støtte. Gruppearenaer kan normalisere unges situasjon og styrke fellesskap, mens individuell og ambulant oppfølging gjør det mulig å tilpasse innsats etter endrede behov over tid.

Denne kombinasjonen samsvarer med hvordan flere nordiske tiltak er organisert, selv om det som nevnt foreløpig finnes begrenset forskning på den samlede effekten av kombinerte gruppe- og individbaserte modeller (Frøyland et al., 2022).

Helhetlige tiltak og dokumentert effekt

En oversikt over tiltak rettet mot unge i utenforskap viser at effekter knyttet til overgang til arbeid og utdanning først og fremst oppnås i sammensatte, flerkomponentintervensjoner. Av ni studier fant over halvparten effekt på sysselsetting, og flere også effekt på utdanning. Tiltakene som lykkes, gir samtidig forbedringer i psykisk helse, selvfølelse og sosial fungering. Dette peker på at endring i arbeid og utdanning henger tett sammen med støtte til underliggende livssituasjon (Stea, et al., 2024)

Et sentralt eksempel på denne typen tilnærming er modeller basert på Individual Placement and Support (IPS)[3] og Supported Employment (SE)[4] metodikk. Dette er metodikker den enkelte raskt inkluderes i ordinært arbeid eller utdanning, kombinert med tett og individuelt tilpasset oppfølging over tid. Oppfølgingen skjer parallelt med deltakelsen, og innebærer både støtte knyttet til mestring, motivasjon og arbeidshverdagen, og integrert oppfølging av helseutfordringer. I slike modeller skjer oppfølgingen ofte i tett samarbeid mellom arbeidsrettede tjenester og helsetjenester, og kan inkludere koordinert innsats fra behandlere, veiledere og andre fagpersoner rundt den enkelte.

Slike modeller gir gjennomgående bedre sysselsettingsresultater enn tradisjonelle tiltak for unge med sammensatte behov (Stea, et al., 2024). Samlet sett understøtter dette at tiltak som kombinerer kvalifisering, relasjonsbygging og helhetlig oppfølging – slik en kvalifiserende møteplass gjør – har potensial til å påvirke både deltakelse i arbeid/utdanning og grunnleggende forutsetninger for å lykkes.

Samlet viser forskningen at tiltak for å redusere ungt utenforskap bør bygges rundt tett individuell oppfølging, stabile relasjoner, koordinerte strukturer og trygge møteplasser som gir unge sosial tilhørighet og tilgjengelig og kompetent støtte over tid (Frøyland et al., 2022). Relasjoner og kontinuitet fremstår som avgjørende for å redusere utenforskap (Fyhn et al., 2021), og helhetlige og tverrsektorielle arbeidsformer gir de beste forutsetningene for å lykkes – samtidig som kunnskapsfeltet fortsatt har behov for mer systematisk evaluering (Wollscheid, 2025).

Denne innsikten danner et viktig grunnlag for utformingen av en kvalifiserende møteplass i Østre Agder, slik dette beskrives nærmere i kapittel 4.

3.3 Erfaringer fra unge og ansatte

I utredningsprosessen har brukererfaringer vært en viktig del av det samlede kunnskapsgrunnlaget. Innsikten bygger både på erfaringer fra unge som selv har erfaringer med utenforskap, og fra ansatte som arbeider tett på målgruppen og kan belyse forskjeller mellom kvalifiserende møteplass og tradisjonell, sektorinndelt organisering.

De følgende underkapitlene omfatter unges erfaringer fra utfordrende oppvekst- og skoleløp og deltakelse i kvalifiserende møteplass, ansattes erfaringer fra kvalifiserende møteplass,

[3] NAV - IPS
[4] NAV – Kvalitetsarbeid I Supported Employment tjenester

samt innsikt fra ungdomsveiledere i kommunene. Samlet belyser dette viktige aspekter for hvordan et tilbud bør innrettes av hensyn til organisering, samordning og faglig og relasjonell kompetanse og for å møte de unges behov ved en kvalifiserende møteplass.

3.3.1 Unges erfaringer fra deltakelse ved Dampen

Fem ungdommer som er eller har vært tilknyttet Dampen, med tilhørighet i kommunene Gjerstad, Risør, Tvedestrand og Åmli, har blitt forespurt fra rådgiver i oppfølgingstjenesten om de ønsket å komme med noen innspill rundt tilbudet ved Dampen. Hensikten har vært å bruke deres erfaringer i det videre arbeidet med å utrede en kvalifiserende møteplass øst i Agder.

Her er et utvalg av de skriftlige tilbakemeldingene ungdommene kom med:

"Det jeg likte beste med Dampen var at jeg kunne være meg selv og bli kjent med de som er der"
"Før jeg starta på Dampen var jeg veldig usikker på hva jeg ville gjøre, og var redd for at jeg ikke klarte å komme meg på skolen eller jobb"
"Å være på Dampen var veldig bra, jeg koste med skikkelig, fikk noen gode nye venner, og fikk vært med på mye gøy"
"Likte best at jeg fikk mulighet for oppfølging av lærer uten noen krav om å testes osv.
"De på Dampen ga meg et lite dytt så jeg kom meg videre i livet/med det jeg skal videre"
"Syntes skole var vanskelig så hadde det ganske vanskelig ift skole"
"Jeg vet ikke hva jeg skulle sagt annet enn å fortsette som dere har gjort, jeg syntes det er veldig bra"
"Synes tilbudet hjalp med få mer oversikt og viktig kunnskap om faget. Hjelpe med å trekke ut det viktigste av fagstoffet (...)
"(...) ha en plass å møte opp på uten noen krav og press"
"jeg er fra (..) så er et lite stykke dit med det har egt gått veldig greit, det ligger ganske sentralt ifht hvor alle kan komme"
"(...) jeg fikk hjelp med å finne ut av hva jeg ønsket å drive med, jeg fikk hjelp til å få motivasjon til å gå videre med utdanning,(...)"

I tillegg ble ungdommene spurt om de hadde noen råd om veien videre og forbedringer ved tilbudet:

"Skulle ønske Dampen hadde mer uteplass"
"at det er bare 1,5 timer per dag i uka, det er ikke så mye å kan bli mye å gjøre på egenhånd hjemme"
"mer tid per fag per uke"
"Jeg synes timene har vært lange til tider, det er jo mye fag som skal rekkes på kort tid så timene blir tunge (...)."
"Være mere ute (...)"

Tabell 1

Svarene fra respondentene gir et tydelig og samstemt bilde av Dampen som et svært verdifullt og treffsikkert tilbud for ungdom som av ulike grunner strever med ordinær skole, manglende struktur i hverdagen eller usikkerhet knyttet til veien videre mot skole eller arbeid.

Gjennomgående beskrives Dampen som et trygt og inkluderende miljø, med tilgjengelige og støttende ansatte som møter ungdom uten prestasjonskrav eller press. Små grupper og tett oppfølging gir rom for både faglig og sosial mestring, og bidrar til at ungdommene opplever å bli sett, forstått og ivaretatt. Flere fremhever at fravær av testing og krav til prestasjon gjør tilbudet særlig egnet for ungdom som tidligere har hatt negative erfaringer med å prestere i skolen.

(...) JEG FIKK HJELP MED Å FINNE UT AV HVA JEG ØNSKET Å DRIVE MED, JEG FIKK HJELP TIL Å FÅ MOTIVASJON TIL Å GÅ VIDERE MED UTDANNING (...).

DELTAKER FRA DAMPEN OM ERFARINGENE MED TILBUDET, APRIL 2026.

Respondentene peker på både faglige og sosiale gevinster ved tilbudet. Dampen bidrar til økt oversikt, struktur og forståelse av fagstoff, samtidig som det gir støtte til avklaring av veivalg, motivasjon og overgang videre til utdanning eller arbeid. For flere har tilbudet fungert som et viktig «dytt videre» i livet. Det sosiale fellesskapet fremheves også som en sentral kvalitet, der det å kunne være seg selv og bygge relasjoner i trygge rammer har stor betydning.

Samtidig avdekker svarene noen forbedringsområder som bør tas med i etablering av et tilsvarende tilbud i øst i Agder. Flere etterlyser mer tid totalt per uke til undervisning i fellesfagene, tydeligere struktur og flere aktiviteter, særlig utendørs. Lange undervisningsøkter og perioder med lite aktivitet kan oppleves krevende, og det foreslås blant annet bedre rytme i timene gjennom pauser og mer variert innhold.

Beliggenhet vurderes generelt som mindre problematisk, forutsatt at tilbudet er relativt sentralt og gir mulighet for både inne- og uteaktiviteter.

Samlet sett viser svarene at et kvalifiserende møteplasstilbud etter modell av Dampen dekker et tydelig behov hos ungdom. Et slikt tilbud bør videreføres og etableres med fokus på små grupper, tett relasjon mellom ungdom og ansatte, variert og meningsfull aktivitet, lavt prestasjonspress og tilstrekkelig tidsramme. Ungdommenes erfaringer gir et solid grunnlag for å konkludere med at etablering av et tilsvarende tilbud i øst i Agder vil være både hensiktsmessig og faglig godt forankret.

3.3.2 Erfaringer fra NAV-veileder ved Dampen

Gjennom de etablerte møteplassene Dampen og Grimstad ungdomsHub foreligger det et viktig erfaringsgrunnlag fra ansatte som arbeider tett på målgruppen og kan si noe om erfaringene og utviklingsområdene ved de etablerte møteplassene i regionen. Dette har vært til stor hjelp i utredningsarbeidet. I den forbindelse vil NAV-veileders erfaringer fra Dampen belyses i det følgende:

Et grunnleggende prinsipp i arbeidet ved Dampen er at ansatte som arbeider tett på ungdommene har en tydelig relasjonsrolle. Dette omtales som “relasjonsbygger”, og kan sammenlignes med en miljøterapeutisk tilnærming. Ved at flere veiledere deltar i oppfølgingen gjennom såkalte relasjonsvakter, blir flere kjent med ungdommen. Dette gir økt kontinuitet og gjør det mulig å utfylle hverandres arbeid. Arbeidsformen er preget av fleksibilitet, der aktiviteter som turer, matlaging og uformelle møter anses som en del av oppfølgingen. Dette gir tilgang til andre relasjoner og samtaler enn i tradisjonelle kontormøter, og styrker muligheten til å bygge tillit og etablere en mer likeverdig relasjon.

Ansatte melder at de gjennom denne arbeidsformen blir bedre kjent med ungdommene og opplever økt trygghet i møter med målgruppen. Samtidig bidrar det til at ungdommene blir tryggere i møte med tjenesteapparatet, ved at de blir kjent med menneskene bak rollene.

En sentral forutsetning for resultatene ved Dampen er det tette samarbeidet mellom ulike fagmiljøer. På møteplassen samarbeider NAV-veiledere, Oppfølgingstjenesten, lærere og jobbveiledere i Jobbklar Ung tett. Samtidig legger arbeidsformen til rette for et tydelig fokus

på aktivitet, arbeid og ressurser, Den fysiske samlokaliseringen gir kort vei mellom fagpersoner og gjør det enklere å koordinere innsats og tilpasse oppfølgingen til den enkelte ungdom. Dette bidrar til mer helhetlige forløp og reduserer risikoen for brudd i oppfølgingen.

Erfaringene viser også betydningen av tydelige organisatoriske roller og støttefunksjoner. En fast resepsjonsfunksjon har bidratt til økt forutsigbarhet og tilgjengelighet, ved at ungdommene møter en kjent voksen ved oppmøte og får støtte til praktiske forhold som timeavtaler og oppfølging.

3.3.3 Uttalelser fra ungdomsveiledere i kommunene

Satsingen på ungdomsveiledere/ungdomsloser i kommunene og videregående skole er et sentralt tiltak initiert av Agder fylkeskommunen for å gi tett, relasjonsbasert og faglig oppfølging av ungdom i sårbare overganger fra ungdomsskole til videregående opplæring og videre mot arbeid eller annen aktivitet. Ungdomsveiledernes erfaringer gir derfor et praksisnært bilde av målgruppens behov og utfordringer.

I den forbindelse av ungdomsveilederne i Gjerstad og Vegårshei uttalt seg om deres erfaringer:

Mange av ungdommene som følges opp har over tid erfart manglende mestring i skolen, høyt fravær og sammensatte utfordringer. Det rapporteres om en økende tendens med mer skolefravær på ungdomstrinnet, og flere av disse ungdommene vil ha behov for alternative og mer tilrettelagte opplæringsløp videre. Å bruke tid på å bygge tillit og møte ungdommene på deres premisser framheves som en forutsetning for videre oppfølging og utvikling.

I praksis innebærer dette ofte en gradvis tilnærming, der ungdommene først deltar i trygge og uformelle rammer før oppfølgingen videre rettes mot økt struktur, aktivitet og tilknytning til skole eller arbeid. Ungdomsveilederne peker på at nettopp denne fleksibiliteten er avgjørende for å nå ungdom som ikke nyttiggjør seg ordinære tilbud.

Erfaringene viser videre at en betydelig andel av ungdommene som trenger tett oppfølging har sammensatte utfordringer, inkludert psykiske helseutfordringer. En kvalifiserende møteplass vurderes å kunne møte disse behovene på en god måte, ved å tilby et midlertidig opplæringstilbud, med mål om å hjelpe unge tilbake til ordinær opplæring. Møteplassen kan bidra til at ungdom opprettholder progresjon gjennom tilpassede løp, for eksempel ved å ta fag som privatist med tett oppfølging.

Samtidig framheves betydningen av å styrke overgangen til arbeid gjennom samarbeid med lokalt næringsliv, aktører som Jobbklar og Lisand og andre relevante tiltak. Ungdomsveilederne øst i Østre Agder har gode erfaringer med samarbeidet med Dampen i

Arendal, som i enkelte tilfeller kan tilby kvalifisering gjennom fag der det er ledig kapasitet. Videre er det begrenset kapasitet, særlig knyttet til å gi unge i øst kompetanseheving knyttet til sosiale utfordringer eller jobbkvalifisering gjennom Dampen. Geografisk nærhet og tilgjengelighet har stor betydning for om ungdom faktisk benytter seg av tilbudene. En møteplass som er tilgjengelig for flere ungdommer i regionen vil derfor kunne bidra til å nå en større del av målgruppen.

Ungdata-materiale og praksiserfaringer viser også at ungdom i mindre grad deltar i organiserte fritidsaktiviteter i enkelte kommuner, og i større grad oppsøker uformelle sosiale arenaer. Dette peker på et behov for trygge møteplasser som kombinerer sosial tilhørighet med oppfølging og kvalifisering. En kvalifiserende møteplass kan derfor også ha en viktig funksjon som sosial arena, særlig for ungdom i videregående alder som står utenfor skole og arbeid.

Samlet sett vurderer ungdomsveilederne at etableringen av en kvalifiserende møteplass vil være et viktig tiltak for å møte økende skolefravær, sammensatte utfordringer og behovet for mer fleksible og tilpassede oppfølgings- og opplæringstilbud for ungdom i regionen.

Flere ungdommer som følges opp gir uttrykk for at utfordringer knyttet til skole ikke handler om manglende vilje, men om manglende kapasitet og mestring. Erfaringene beskrives blant annet gjennom utsagn som at «det ikke er så enkelt å være på skolen», og at fravær kan utvikle seg til en negativ spiral der terskelen for å komme tilbake øker over tid. Ungdom uttrykker også behov for en mer gradvis tilbakeføring til skole eller aktivitet, og beskriver skolehverdagen som overveldende. Disse erfaringene synliggjør behovet for fleksible og tilrettelagte tilbud som tar utgangspunkt i ungdommenes faktiske forutsetninger.

Ungdata viser samtidig at ungdommer i mindre grad deltar i organiserte fritidsaktiviteter i enkelte av kommune, men i større grad oppsøker uformelle sosiale arenaer. Dette peker på et behov for trygge møteplasser som kombinerer sosial tilhørighet med oppfølging og kvalifisering. En kvalifiserende møteplass kan dermed også ha en viktig funksjon som sosial arena, særlig for ungdom i videregående alder som står utenfor skole og arbeid.

Samlet sett vurderer ungdomsveilederne i øst at etableringen av en kvalifiserende møteplass vil være et viktig tiltak for å møte økende skolefravær, sammensatte utfordringer og behovet for mer fleksible og tilpassede oppfølgings- og opplæringstilbud for ungdom i regionen.

Flere av ungdommene som følges opp av ungdomsveilederne gir tydelig uttrykk for at utfordringene knyttet til skole ikke handler om manglende vilje, men om manglende kapasitet og mestring. Som en ungdom beskriver det: *“Jeg vet jeg burde være på skolen, men det er*

ikke så enkelt." Dette understøttes av en annen som sier: *"Det er ikke det at jeg ikke vil, jeg får det bare ikke til."* For mange oppleves fravær som en negativ spiral, hvor terskelen for å komme tilbake øker over tid: *"Når jeg først har vært borte litt, blir det bare vanskeligere å komme tilbake."* Flere uttrykker også behov for en mer gradvis tilbakeføring til skole eller aktivitet: *"Jeg trenger å starte roligere, ikke bare rett tilbake til klassen."* Samtidig beskriver noen hvordan belastningen knyttet til skolehverdagen kan oppleves overveldende: *"Jeg blir sliten av bare å tenke på å gå på skolen."* Disse erfaringene synliggjør behovet for fleksible og tilrettelagte tilbud som tar utgangspunkt i ungdommenes faktiske forutsetninger.

Ungdomsveiledernes rolle og organisering er nærmere beskrevet i kapittel 4.3.

Samlet peker både forskning, praksiserfaringer og brukerstemmer på at unge med sammensatte behov har størst nytte av tiltak som kombinerer relasjonell kontinuitet, fleksibilitet og samordnet innsats på tvers av tjenester. Dette danner grunnlaget for vurderingen av hvordan en kvalifiserende møteplass i Østre Agder bør utformes.

4. Kvalifiserende møteplass – faglig innhold

4.1 Behov for samordnet innsats

Situasjons- og kunnskapsanalysen i kapittel 2 og 3 viser at det i Østre Agder finnes et bredt spekter av tjenester rettet mot unge i utenforskap, men at det er behov for sterkere sammenheng og koordinering i oppfølgingen.

Tabellen under illustrerer dette som et gap mellom dagens situasjon og behovet for framtidig innretning, og peker samtidig på hvordan en kvalifiserende møteplass kan bidra til å styrke samordningen av eksisterende innsats.

Dagens situasjon	**Hva skal til**	**Fremtidig situasjon**
Unge mottar oppfølging fra flere tjenester og oppfølgingen skjer ofte i separate møter	Tettere koordinering og samordning av oppfølging med bedre kontinuitet over tid	Én helhetlig oppfølging rundt den enkelte ungdom med faste personer som gir trygghet. Systematisk samarbeid mellom NAV, skole, helse og andre aktører
Ulike tjenester arbeider med deler av ungdommens situasjon	Samtidig oppfølging av arbeid, opplæring og helse	Helhetlig oppfølging av livssituasjon, mestring og kvalifisering
Begrenset systematisk bruk av målgruppens erfaringer	Gode medvirkningsprosesser, økt innbyggerinvolvering i design av tjenester.	Skape gode og fremtidsrettede løsninger i fellesskap

Ungdom kan oppleve oppfølging som uoversiktlig.	Én tilgjengelig inngang med fleksibilitet og individuell tilpasning	Forutsigbar oppfølging tilpasset kapasitet og progresjon
For liten bruk av ansattressurser på tvers av tjenester	Bedre utnyttelse av samlet ressursgrunnlag	Mer effektiv bruk av ressurser gjennom felles organisering og teamarbeid
God innsats i enkelttjenester, men fragmentert samlet sett	Sammenhengende oppfølging, særlig i overgangsfaser	Økt sannsynlighet for overgang til arbeid og utdanning
For lite ressurser til forebygging og tidlig innsats	Prioritering av langsiktig målsettinger og tiltak som løser kompleksiteten bedre	Bedre prioritering av forebyggende og langsiktig innsats
Ønske om mer tjenesteytende og innovative interkommunale samarbeid	Arenaer og strukturer for samarbeid, kulturendring og løsningsfokus hos politikere, ledere og ansatte	Formaliserte samarbeid blant flere aktører for å redusere ungt utenforskap i fellesskap, med kontinuerlig utvikling

Tabell 2 Behov

Samlet viser dette at behovet i liten grad handler om å etablere nye enkeltstående tiltak, men om en mer samordnet og helhetlig organisering av eksisterende ressurser og oppfølging.

4.2 Formål med den kvalifiserende møteplassen

Den kvalifiserende møteplassen retter seg mot unge i alderen 16–29 år som står utenfor skole og arbeid, og som har behov for helhetlig, samordnet og fleksibel oppfølging for å kunne gjennomføre utdanning og oppnå varig tilknytning til arbeid. Møteplassen skal bidra til mer sammenhengende oppfølging over tid, basert på den enkeltes behov og forutsetninger, og legge til rette for kombinasjoner av opplæring, arbeidsrettede aktiviteter og tverrfaglig støtte i et sosialt og trygt fellesskap.

Erfaringer fra etablerte møteplasser viser at når tjenester og aktører arbeider tettere sammen rundt den enkelte ungdom, gir dette bedre sammenheng i oppfølgingen og økt mulighet for progresjon. Når veiledere fra NAV, kommunale tjenester, skole og arbeidslivsaktører arbeider på samme arena, legger dette til rette for en mer koordinert innsats og reduserer kompleksiteten for den enkelte ungdom.

Effekten av tiltak for unge i utenforskap henger tett sammen med hvor tidlig man kommer inn med riktig oppfølging. Jo tidligere man lykkes med å etablere struktur, relasjon og aktivitet, desto større er sannsynligheten for varig inkludering i utdanning og arbeid. Når

utenforskapet varer over tid, øker kompleksiteten i utfordringsbildet, og sannsynligheten for å lykkes reduseres.

Forutsigbarhet og relasjonell kontinuitet er avgjørende for at unge skal kunne nyttiggjøre seg oppfølgingen. Møteplassen skal derfor tilby stabile rammer der ungdom over tid kan bygge mestring, utvikle struktur og oppmøtekompetanse, og tilegne seg ferdigheter som arbeidslivet etterspør, som samarbeid, ansvar og forutsigbarhet. Gjennom deltakelse i et fellesskap og erfaring med å bidra, skal møteplassen styrke den enkeltes mestring, selvstendighet og mulighet for deltakelse i utdanning og arbeidsliv.

KVALIFISERENDE MØTEPLASSER MED SAMLOKALISERTE TJENESTER VURDERES SOM SÆRLIG GODE MODELLER FOR SAMARBEID.

TILBUDENE GIR EN MØTEPLASS FOR SOSIAL TRENING, DER UNGDOMMEN STEGVIS KAN KOMME I AKTIVITET ETTER HVERT SOM MESTRING OG MOTIVASJON UTVIKLES. SAMTIDIG FÅR UNGDOM TILGANG TIL FLERE TJENESTER, OG MEDARBEIDERNE BLIR ET FAST KONTAKTPUNKT SOM KAN FØLGE OPP SÅ OFTE OG SÅ LENGE DET ER BEHOV.

TILPASSET OPPLÆRING FREMSTÅR SOM EN VIKTIG FAKTOR FOR FAGLIG MESTRING, OG TILGANG TIL HELSEFAGLIG KOMPETANSE BIDRAR TIL Å AVKLARE OG HÅNDTERE UTFORDRINGER SOM PÅVIRKER DELTAKELSE I UTDANNING OG ARBEID.

ANBEFALINGER OG MODELLER FOR TVERRSEKTORIELT SAMARBEID, PROBA-SAMFUNNSANALYSE (2026)

4.3 Faglig innhold for de kvalifiserende møteplassene på Agder

Den kvalifiserende møteplassen bygger på tre overordnede pilarer, i tråd med Agder fylkeskommunes anbefaling for faglige innhold og innretning:

- **Opplæring**
  Møteplassen skal gi unge mulighet til å ta fag fra videregående opplæring på en mer tilrettelagt og fleksibel måte, for eksempel som privatist med tett oppfølging. Opplæringen tilpasses den enkeltes forutsetninger og progresjon. På møteplassen skal deltakerne kunne ta fellesfag fra videregående skole; f.eks. norsk, engelsk, matematikk og naturfag.

- **Arbeidspraksis**
  Gjennom arbeidsrettede aktiviteter, praksis, jobbsøking og samarbeid med arbeidslivet skal møteplassen bidra til å styrke unges overgang til arbeid. For enkelte vil dette skje parallelt med opplæring, for andre som neste steg i et gradvis forløp. For mottakere av økonomisk stønad innebærer dette også at møteplassen kan være en sentral arena for å ivareta aktivitetsplikten, både for den unge og for NAV-ansatte, gjennom mulighetene kvalifiserende møteplass representerer.

- **Sosialt fellesskap**
  Møteplassen skal også fungere som en sosial arena, der unge kan delta i et fellesskap, bygge relasjoner og utvikle nettverk. For mange i målgruppen er dette en forutsetning for å oppleve trygghet, mestring og motivasjon, og for å kunne nyttiggjøre seg opplæring og kvalifisering over tid. Aktivitetene som møteplassen inneholder kan også sikre videreutvikling av andre praktiske ferdigheter og gi

nødvendig livsmestringskompetanse til å gjennomføre skole, delta i arbeidslivet og mestre hverdagen. Erfaringer fra Dampen og Grimstad ungdomsHub viser at mange deltakere har hatt stor progresjon nettopp på dette området.

Innholdet ved møteplassen forutsetter samspill mellom de ulike fagpersonene. Roller og organisering omtales nærmere i kapittel 5.3, men det understrekes her at møteplassen er avhengig av bidrag fra NAV, videregående skole, kommunale tjenester, miljøterapeutiske ressurser og arbeidsinkluderingsbedrifter for å kunne ivareta de tre faglige grunnpilarene i tilbudet.

4.4 Ungdomsveiledertjenesten i Østre Agder

Ungdomsveiledertjenesten i Agder er et sentralt tiltak i fylkeskommunens arbeid for å gi tett, relasjonsbasert og faglig oppfølging av ungdom fra ungdomsskolealder, gjennom videregående opplæring og videre i overgangen til arbeidslivet, opp til 24 års alder. Tjenesten har som mål å bidra til mer sammenhengende oppfølging i sårbare overganger der risikoen for frafall og utenforskap er særlig høy.

Satsingen på ungdomsveiledere og ungdomsloser i kommunene og videregående skole er initiert av Agder fylkeskommune, og bygger på metodikk og erfaringer fra blant annet Lindesneslosen og Venneslabrua.

I Østre Agder er ungdomsveiledertjenesten organisert både kommunalt og fylkeskommunalt. I de østlige kommunene har Risør, Vegårshei, Åmli og Gjerstad ungdomsveiledere tilknyttet ungdomsskolen, mens Tvedestrand videregående skole og Sam Eyde videregående skole har ungdomsveiledere som følger opp elever i videregående opplæring. Dette legger til rette for samhandling på tvers av nivåer og tjenester, og styrker muligheten for koordinert oppfølging av ungdom i overgangene mellom grunnskole, videregående opplæring og videre aktivitet.

Ungdomsveilederne vil være sentrale nøkkelpersoner i møteplassens samlede oppfølging av unge med behov. Gjennom sin tette kontakt med ungdom i målgruppen har ungdomsveilederne god oversikt over hvem som kan ha nytte av tilbudet, og kan bidra til tidlig rekruttering og koordinert oppfølging. På denne måten vil ungdomsveiledertjenesten være viktig for hvilke resultater møteplassen oppnår, både når det gjelder deltakelse, progresjon og overgang til videre kvalifisering, skole eller arbeid.

Foreløpige funn fra UngSupport (*Agder fylkeskommune*, u.å.) som følger bruken av ungdomsveiledertjenesten i videregående opplæring, indikerer samtidig at tjenesten benyttes av en relativt liten andel elever sammenliknet med andre elevtjenester. Dette peker på et potensial i å gjøre tjenesten mer tilgjengelig og tydelig i møte med unge, særlig i

sårbare overgangsfaser. En kvalifiserende møteplass kan i denne sammenhengen være en viktig arena for å styrke sammenhengen mellom oppfølging før, under og etter overgang til videregående opplæring. Gjennom tettere kontakt med unge kan møteplassen bidra til å synliggjøre ungdomsveiledertjenesten og legge til rette for samarbeid rundt ungdom som følges opp på møteplassen og senere overføres til et opplæringsløp i videregående opplæring. Slik kan de to initiativene utfylle hverandre og styrke forutsetningene for gjennomføring, kvalifisering og varig tilknytning til skole og arbeid.

4.5 Dampen og Grimstad ungdomsHub – organisering og resultater

Erfaringene fra Dampen og Grimstad ungdomsHub konkretiserer hvordan en kvalifiserende møteplass kan organiseres i praksis.

Et gjennomgående kjennetegn ved begge møteplassene er at opplæring, arbeidsrettede aktiviteter og sosial oppfølging er samlet i én felles arena. Dette gir grunnlag for tett samarbeid mellom ulike fagpersoner og gjør det mulig å koordinere innsatsen rundt den enkelte ungdom i det daglige arbeidet.

Ved Dampen utgjør NAV-veiledere, lærere og Jobbklar Ung samme fagfellesskap. Arbeidsformen innebærer både felles aktiviteter, undervisning og individuelle samtaler, i tillegg til mer uformell oppfølging i hverdagen. Grimstad ungdomsHub er organisert med tilsvarende prinsipper, med tett samarbeid mellom kommunale tjenester, NAV og videregående skole.

Samlokaliseringen gir et felles ansvar og ønske om å støtte deltakerne. I tillegg gir lokaliseringen korte beslutningslinjer i oppfølgingen og gjør det mulig å avklare behov raskere, justere tiltak og følge opp ungdom i overgangsfaser.

Resultater Dampen

Statistikk for skoleåret 2024/2025
131 innom i snitt per måned
5,4 mnd gjennomsnittlig oppfølgingstid
209 ungdom registrert gjennom skoleåret 2024/25. Hvorav:
-37 til arbeid og 53 til ordinær utdanning
-30 til annet NAV tiltak eller helsefaglig behandlingstilbud
-25 avsluttet uten videre tilbud eller flyttet
-77 videreført til høsten 2025 (kontinuitet i oppfølging)
Fag

• 40 unge oppmeldt til eksamen våren 2025. 34 eksamener bestått

Tabell 3. Resultater Dampen 2024/2025

Tall og erfaringer fra Dampen viser høy samlet deltakelse og gradvis økende deltakelse siden etableringen i 2022/2023. En betydelig andel av deltakerne går videre til arbeid eller utdanning, og flere oppnår progresjon gjennom eksamensgjennomføring i videregående fag.

Resultater Grimstad ungdomsHub:

Statistikk for 2025:
56 nye deltakere til huben
153 ungdom registrert på Grimstad ungdomsHub og Jobbsentralen i 2025
Resultater:
124 deltakere avsluttet ved Huben og Jobbsentralen i løpet av 2025. Hvorav:
-31 til jobb og 21 tilbake til ordinær utdanning. 3 til lærlingeløp, 5 til høyere utdanning
-18 til NAV-tiltak og 6 til behandling
Fag
39 unge oppmeldt til eksamen i 2025. 57 eksamener bestått

Tabell 4. Resultater Grimstad ungdomshub 2025

Resultatene viser at møteplassene når en betydelig andel av målgruppen og bidrar til progresjon mot arbeid, utdanning eller videre oppfølging.

Samtidig er det viktig å presisere at måloppnåelse er sammensatt og ikke fullt ut kan tilskrives én enkelt tjeneste eller møteplass alene. De ulike aktørene har ansvar for resultater innenfor sine områder, mens møteplassene bidrar til bedre sammenheng og kvalitet i oppfølgingen.

Samlet viser erfaringene at kvalifiserende møteplasser som organiseres med tett oppfølging, relasjonsbasert arbeidsform og samordning av tjenester gir bedre sammenheng i innsatsen og økt mulighet for progresjon for unge i utenforskap.

4.6 Inkluderingspotensial ved møteplassen

Formålet med dette kapittelet er å gi et realistisk anslag på hvor mange unge en kvalifiserende møteplass i Østre Agder kan nå, og dermed gi grunnlag for dimensjonering av tilbudet.

Utredningsgruppen har vurdert hvor mange unge en kvalifiserende møteplass i Tvedestrand, Risør, Vegårshei, Gjerstad og Åmli realistisk kan nå årlig, og i hvilken grad dette kan bidra til økt deltakelse i utdanning og arbeid.

Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Tall fra Agder fylkeskommune viser at Oppfølgingstjenesten (OT) i dag følger opp om lag 50 unge i alderen 15–21 år årlig bosatt i de fem kommunene. Gruppen omfatter ungdom som har sluttet i skole eller lære, ikke har søkt videregående opplæring, eller som har takket nei til skole- eller læreplass. Fra skoleåret 2025/2026 utvides oppfølgingsansvaret til unge opp til 24 år som ikke har fullført videregående opplæring, noe som vil øke målgruppen ytterligere.

For å gi et mer helhetlig bilde er dette supplert med NEET-statistikk for aldersgruppen 15–29 år. Samlet viser tilgjengelige data at det i 2024 var registrert 481 unge i utenforskap i de fem kommunene, tilsvarende om lag 11,25 % av aldersgruppen. Det er samtidig grunn til å anta at det reelle omfanget er noe høyere, da ikke alle unge i utenforskap mottar ytelser og vil dermed ikke fremkomme i registrert statistikk.

For å vurdere hva som er et realistisk deltakernivå er gir tall fra Grimstad et godt sammenlikningsgrunnlag, med 533 unge under 30 år i utenforskap i 2024, tilsvarende 9,8 % av aldersgruppen. I 2025 var 124 unge registrert som deltakere ved Grimstad ungdomsHub. Dette tilsvarer at tilbudet når i underkant av 23 % av målgruppen årlig.

Overført til møteplassen øst i Østre Agder gir dette et realistisk anslag på at en kvalifiserende møteplass kan nå om lag 100-120 unge årlig når tilbudet er etablert og i ordinær drift.

Det er viktig å presisere at dette ikke innebærer at alle disse følges opp samtidig eller med samme intensitet. Erfaringer fra eksisterende møteplasser viser at oppfølging varierer fra korte avklaringsløp til lengre forløp med tett oppfølging. Det samlede antallet må derfor forstås som summen av individuelt tilpassede forløp gjennom året.

Erfaringene fra tilsvarende tilbud viser samtidig at en betydelig andel av deltakerne går videre til arbeid, utdanning eller andre kvalifiseringsløp. En kvalifiserende møteplass vil dermed ikke bare nå en større del av målgruppen, men også øke sannsynligheten for progresjon gjennom mer helhetlig og koordinert oppfølging.

Utredningsgruppen vurderer samlet at en møteplass i Østre Agder har et betydelig potensial for å bidra til varig inkludering, forutsatt at den etableres med tilstrekkelig kapasitet, samordnet organisering og en arbeidsform i tråd med erfaringene fra eksisterende møteplasser.

4.7 Utviklingsmuligheter for møteplassen

Etableringen av en kvalifiserende møteplass i øst bør anses som en utviklingsprosess, der tilbudet tilpasses og utvides over tid basert på behov, kapasitet og erfaringer fra drift.

Som arena gir møteplassen muligheter for å tilby en rekke ulike aktiviteter som kan støtte unge i overgangene mellom skole, opplæring og arbeid. Dette kan være samlinger der unge får møte lokale bedrifter, få kjennskap med ulike yrker og få innsikt i aktuelle jobb- og praksismuligheter. Møteplassen kan også benyttes til karrieredager, næringslivets dag, sommerjobbmesse og informasjonsaktiviteter knyttet til utdanningsvalg, i samarbeid med videregående skole, fylkeskommunen og næringslivet.

Videre kan møteplassen brukes til ulike temasamlinger og kurs, der fagpersoner og arbeidsgivere inviteres inn for å dele kunnskap og erfaringer som deltakerne kan ha nytte av. Østregionen næringsforening har uttrykt støtte til etablering av møteplassen, og viser et engasjement for å samarbeide og gi reelle jobbmuligheter for unge i utenforskap. Næringsforeningen og bedriftene representerer også viktig kunnskap om kompetanse- og arbeidskraftbehov og jobbmuligheter.

Arbeidsinkluderingsbedriftene Lisand og Jobbklar vil være viktige samarbeidspartnere, både gjennom å sin kjennskap til bedriftene, mulighet for praksis og viktig kompetanse innen arbeidsinkludering.

Det understrekes at ikke alle funksjoner og aktiviteter må være på plass fra oppstart. En gradvis utvikling vil gi rom for læring, tilpasning og medvirkning fra både deltakere og ansatte, og bidra til at tilbudet utvikles i tråd med målgruppens behov.

5. Løsningsforslag for kvalifiserende møteplass

5.1 Vurderingsprinsipper og rammevilkår

Ved vurdering av hvordan en kvalifiserende møteplass kan organiseres, har utredningsgruppen tatt utgangspunkt i både faglige anbefalinger, erfaringer fra eksisterende møteplasser og praktiske rammevilkår knyttet til geografi, tilgjengelighet og ressursbruk.

Følgende overordnede kriterier er lagt til grunn:

1. **Faglig kvalitet og helhet i tilbudet**
   I hvilken grad løsningen gir et helhetlig, fleksibelt og relasjonsbasert tilbud som kombinerer opplæring, arbeid og sosial tilhørighet, og gir ungdom best mulig forutsetninger for kvalifisering og inkludering.

2. **Rekruttering av deltakere og måloppnåelse**
   I hvilken grad unge i målgruppen fanges opp og deltar, gjennom samarbeid med kommunale tjenester, NAV, skole og øvrige aktører.
3. **Samhandling og eierskap**
   I hvilken grad organiseringen sikrer tydelig ansvar og forpliktende samarbeid mellom kommuner, NAV, fylkeskommune og øvrige aktører.
4. **Ressurseffektivitet:**
   I hvilken grad eksisterende kompetanse og ressurser utnyttes på en samordnet og kostnadseffektiv måte.

I tillegg er følgende rammevilkår vurdert som særlig sentrale:

- **Tilgjengelighet og transport:**
  Regionen har stor geografisk utstrekning og begrenset kollektivtilbud. Lokalisering må derfor gi best mulig tilgjengelighet for flest mulig, kombinert med fleksible løsninger for transport der det er nødvendig.
- **Lokaler og funksjonalitet:**
  Møteplassen må være tilpasset både opplæring, samtaler, sosial aktivitet og tverrfaglig samarbeid, og samtidig oppleves som en trygg og inkluderende arena for ungdom.
- **Gradvis oppbygging:**
  Det vurderes ikke som hensiktsmessig å etablere et fullt utbygget tilbud fra oppstart. En trinnvis utvikling gir bedre tilpasning til behov og ressursbruk.

Erfaringer fra Dampen og Grimstad ungdomsHub viser at enkelte prinsipper er avgjørende for å lykkes med målgruppen. En sentral forutsetning er at oppfølging organiseres samlet, fremfor som parallelle og sektorinndelte tjenester. Mange unge faller ut i overgangen mellom skole og arbeid. Når opplæring, arbeid og sosial oppfølging skjer innenfor et felles tilbud, blir det enklere å koordinere innsatsen og tilpasse oppfølgingen til den enkelte.

Videre er tett samarbeid mellom fagpersonene avgjørende. Når NAV-veiledere, lærere, kommunale tjenester og arbeidsinkluderingsbedrifter arbeider i nær tilknytning til hverandre, gir dette bedre forutsetninger for mer helhetlige forløp.

Relasjonsbasert arbeid og fleksible oppfølgingsformer fremstår også som en grunnleggende forutsetning. Dette innebærer at oppfølging skjer både gjennom strukturert aktivitet og i mer uformelle rammer, der det er rom for å bygge tillit og tilpasse innsatsen slik at de unge får en god overgang til videre tilbud.

Disse vurderingene danner grunnlaget for utredningsgruppens anbefaling til løsning for møteplassen.

5.2 Anbefalt løsning for møteplassen

Med utgangspunkt i vurderingskriteriene og erfaringene fra eksisterende møteplasser anbefaler utredningsgruppen at møteplassen organiseres som en fast, felles og samordnet arena for unge i utenforskap, der oppfølging, kvalifisering og aktivitet skjer i tett samspill mellom relevante aktører.

Møteplassen anbefales organisatorisk lagt til NAV Øst i Agder, som er et etablert interkommunalt samarbeid mellom Tvedestrand, Gjerstad, Vegårshei, Froland og den statlige delen av NAV Åmli, i tett samarbeid med NAV Risør. Dette vurderes som den faglig og organisatorisk mest hensiktsmessige løsningen, med utgangspunkt i mandat, virkemiddelapparat og eksisterende samarbeid.

Det er vurdert om tilbudet kan organiseres desentralisert i kommunene med lengst reisevei. Basert på erfaringer fra Dampen og Grimstad UngdomsHub anbefales ikke en slik løsning. Intensjonen med en kvalifiserende møteplass er å samle fagpersoner som til vanlig arbeider i ulike tjenester, for å etablere et felles profesjonsfellesskap og et sosialt fellesskap for ungdommene. For å gi et tilbud i tilstrekkelig omfang vurderes det som nødvendig å samle ressursene ved én lokasjon.

En samlet løsning gir samtidig bedre forutsetninger for å utnytte tilgjengelige ressurser på tvers av kommunene, samtidig som det er lagt til grunn at tilgjengelighet ivaretas gjennom gode transportløsninger.

Utredningsgruppen anbefaler derfor å prioritere gode transportløsninger fremfor etablering av mindre satellitter. Dersom enkelte kommuner vurderer lokale løsninger som et nødvendig premiss, vil dette måtte vurderes nærmere og påvirke både organisering og kostnadsnivå.

Løsningen bygger på følgende hovedkomponenter:

- Én stedlig leder med ansvar for daglig drift og overordnet faglig og koordinerende ansvar
- En fast stabsgruppe med ansatte fra NAV, kommunale tjenester, OT og skole
- Et utvidet ressursteam som kobles på ved behov
- En styringsgruppe med representanter fra eiersiden

I tillegg anbefales det å etablere et brukerutvalg tidlig i etableringsfasen. Brukerutvalget bør bidra i utvikling av tilbudet, særlig knyttet til lokaler, aktiviteter og innhold, og suppleres med jevnlige husmøter, slik det er gode erfaringer med fra eksisterende møteplasser.

Denne organiseringen vurderes å gi gode forutsetninger for:

- helhetlig oppfølging
- tydelig ansvar og ledelse

- effektiv samhandling
- god utnyttelse av eksisterende ressurser

Froland kommune
For Froland anbefales det at behovet for kvalifiserende møteplass ivaretas gjennom å formalisere samarbeidet med Dampen, basert på vurderinger av tilgjengelighet og målgruppens bruk av tilbudet. Dette gir bedre forutsetninger for deltakelse enn en løsning i øst.

Løsningen forutsetter en økt ressursinnsats ved Dampen, der eksisterende ansattressurser i NAV Øst i Agder styrker kapasiteten og muliggjør oppfølging av ungdom fra Froland.

Samlet gir dette grunnlag for én felles møteplass i øst for de fem kommunene, mens Froland ivaretar sitt behov gjennom samarbeid med Dampen.

5.3 Lokalisering og tilgjengelighet

Kommunene samlet har en stor geografisk utstrekning og et begrenset kollektivtilbud. Lokalisering er derfor avgjørende for måloppnåelse, særlig for ungdom uten tilgang til bil eller førerkort.

Det vurderes ikke som realistisk å finne én lokasjon som er optimal for alle. Lokaliseringen må derfor gi best mulig tilgjengelighet for flest mulig, kombinert med fleksible transportløsninger for øvrige deltakere.

Lokalisering i tilknytning til kollektivknutepunkt vurderes som mest hensiktsmessig. Områder som Vinterkjær, Brokelandsheia og Grenstøl er vurdert som særlig aktuelle.

Samtidig vil lokalisering alene ikke løse alle utfordringer. Utredningsgruppen anbefaler derfor å ta utgangspunkt i eksisterende kollektivtilbud og supplere med fleksible løsninger som:

- samkjøring
- transport som del av arbeidstrening
- midlertidige løsninger der ansatte bistår
- støtte til deltakere i særskilte tilfeller

Det anbefales å gjennomføre en testperiode i oppstartsåret for å vurdere behovet før eventuelle kostnadskrevende løsninger etableres.

5.4 Lokaler og praktiske rammer

Møteplassen skal fungere både som kvalifiseringsarena og sosial møteplass, og lokalene må understøtte dette.

Det er vurdert hvilke behov lokalene skal dekke i form av innhold og størrelse, med utgangspunkt i befaringer på Dampen og Grimstad ungdomsHub og erfaringene derfra. Lokalene bør legge til rette for både individuell oppfølging, undervisning, sosial deltakelse og tverrfaglig samarbeid, og følgende funksjoner vurderes som nødvendige:

- kontorplasser (minimum ni)
- samtalerom og møterom
- 2 undervisningsrom (10–15 deltakere)
- rom for selvstudium
- fellesarealer med kjøkken
- kreative soner / aktivitetsrom
- mulighet for fysisk aktivitet
- toalett
- parkeringsmuligheter og gjerne en uteplass

I tillegg vurderes det som nødvendig med tilgang til tjenestebil for oppfølging, møtedeltakelse og aktiviteter. På sikt kan det også være aktuelt med minibuss ved behov.

Videre vil etablering av møteplassen kreve investeringer i møbler, inventar og enklere utstyr til undervisning, selvstudium, fellesarealer og aktiviteter. Dette er foreslått som et samlet beløp i budsjettet, basert på behov identifisert av utredningsgruppen og erfaringer fra Dampen. Det vises til nærmere spesifikasjon i vedlegg 1.

Det legges til grunn at deler av inventaret kan gjenbrukes gjennom donasjon fra eksisterende kommunale og fylkeskommunale bygg, og at noe utstyr kan oppgraderes eller pusses opp. Gjenbruk og bruktkjøp vurderes som både miljømessig og økonomisk gunstig. Samtidig anbefaler utredningsgruppen at møteplassen fremstår som en visuelt helhetlig og innbydende arena.

Kartlegging og vurdering av lokaler

For å identifisere egnede lokaler har utredningsgruppen gjennomført en bred kartlegging. Dette inkluderer:

- gjennomgang av tilgjengelige lokaler hos involverte aktører
- dialog med næringsforum i Østre Agder
- vurdering av annonserte lokaler

- direkte kontakt med aktuelle utleiere

Totalt er ni lokaler vurdert opp mot behovsspesifikasjon og kriterier for lokalisering. Åtte av disse er vurdert som helt eller delvis uegnet, hovedsakelig på grunn av beliggenhet, størrelse/beskaffenhet eller manglende funksjonalitet.

På denne bakgrunn anbefaler utredningsgruppen næringslokalene til Bjørn Stiansen Eiendom AS på Vinterkjær som foretrukket løsning for etablering av den kvalifiserende møteplassen.

Lokalene har tidligere vært brukt til liknende virksomhet av Jobbklar, og de vurderes av både utredningsgruppen og Jobbklar som godt tilpasset formålet. Bygget har også annen næringsaktivitet, noe som gir potensial for arbeidspraksis for deltakerne. Befaringer gjennomført av deltakere i utredningsgruppen og næringssjef bekrefter at lokalene gir gode rammer for å etablere et helhetlig og funksjonelt tilbud.

Løsningen er lagt til grunn i budsjettforslaget. Vilkår for leieforhold, inkludert husleie, vil fremgå av den politiske saken.

5.5 Roller og kompetansebehov ved møteplassen

For å sikre stabil drift og god kvalitet i oppfølgingen legger utredningsgruppen til grunn at disse funksjonene/rollene må ha en fast tilknytning til møteplassen:

- **Ungdomsveiledere fra NAV Øst i Agder og NAV Risør**, som allerede er ansatt og kan inngå i møteplassen med en fast tilknytning/arbeidsplass
- **Stedlig leder** med ansvar for daglig drift, faglig retning og koordinering på tvers av aktører. Ansettelse i NAV vurderes fordelaktig på flere måter. Nytt årsverk
- **Miljøterapeut** (50%) med et ansvar for å koordinere og legge til rette for det relasjonelle og miljømessige arbeidet med deltakerne. Nytt årsverk.
- **Lærere fra Østre Agder videregående skole**, med ansvar for undervisning i fellesfagene. Ledelsen ved Østre Agder videregående skole planlegger for å ha undervisning i alle seks fellesfagene ved den kvalifiserende møteplassen fra 2027. Økning av lærerressursene ved Østre Agder videregående skole.
- **Opplæringskoordinator/veileder** (50%) med ansvar for å koordinere det skolefaglige opplegget med lærere, ungdomsveiledere og fylkesadministrasjonen. Nytt årsverk

Kommunale tjenester knyttet til psykisk helse og livsmestring vil kobles på etter behov. I budsjettet er det lagt til grunn en samlet ressurs tilsvarende 30 % psykisk helsearbeider, 10 % kommunepsykolog og 10 % frisklivsveileder. Dette er for å synliggjøre noenlunde reell

ressursinnsats fra kommunene totalt sett. I praksis vil behovet variere og også innebefatte andre fagpersoner i kommunene.

Arbeidsinkluderingsbedriftene er invitert inn som sentrale samarbeidspartnere, og er positive til å inngå i møteplassens tilbud der det er ønsket at deres jobbveiledere bidrar med deres erfaring og kompetanse knyttet til arbeidsrettet aktivitet og kjennskap til bedrifter. Deres deltakelse vil konkretiseres nærmere etter beslutning i kommunene.

Samarbeidspartnere:

- **Karriere Agder** har en avtale med Agder fylkeskommune om karriereveiledning om utdanningsvalg, kompetanseutvikling og overgang til arbeid. Tjenesten har særskilt kompetanse på veiledning i omvalg, mestring og karriereplanlegging.

  Karriere Agder skal samarbeide med de kvalifiserende møteplassene om å levere sine tjenester der. De har stilt seg positive til å delta jevnlig på møteplassen i øst, blant annet med individuell og gruppebasert karriereveiledning for unge og med kompetanseheving for ansatte og samarbeidspartnere.

Samarbeidet mellom de ulike aktørene vurderes som en forutsetning for å sikre et helhetlig tilbud, der opplæring, arbeid og oppfølging sees i sammenheng.

Kompetansebehov og arbeidsform

Kvaliteten og måloppnåelsen ved møteplassen vil i stor grad avhenge av de ansatte og samspillet mellom fagmiljøene. Utredningsgruppen legger til grunn at følgende kompetanse og egenskaper er særlig viktige:

- Løsningsorientering, fleksibilitet og evne til å arbeide i uforutsigbare rammer
- Erfaring med å arbeide styrkebasert og støtte den enkeltes mestring og utvikling
- Gode samarbeidsevner og evne til å arbeide mot felles mål på tvers av tjenester

Det vurderes også som en styrke at ansatte har kjennskap til Supported Employment (SE)-metodikk (se. Kap 3.2) Metodikken brukes aktivt av NAV, ofte i kombinasjon med Individual Placement and Support (IPS) for personer med psykiske helseutfordringer.

Samlet sett vurderes det at en organisering med tydelige roller, tilstrekkelig kompetanse og et forpliktende samarbeid mellom aktørene gir gode forutsetninger for høy faglig kvalitet, sammenheng i oppfølgingen og effektiv utnyttelse av eksisterende ressurser.

5.6 Etablering og fremdriftsplan

Samlet vurderer utredningsgruppen at den foreslåtte løsningen gir gode forutsetninger for å etablere et helhetlig tilbud for unge i utenforskap i de fem kommunene.

Etablering av møteplassen tar utgangspunkt i politiske vedtak i de fem kommunene i løpet av september 2026. Senere behandlingstid eller behov for øvrige avklaringer vil kunne påvirke fremdriften.

Eier av lokalene estimerer at lokalene kan være klare for overtakelse innen om lag to måneder etter inngått avtale. I etterkant vil det være behov for tilpasning av lokaler og anskaffelse av inventar og utstyr.

Innflytting vurderes som realistisk fra november 2026, med oppstart av tilbud til ungdom fra januar 2027.

Oppstarten legges opp som en gradvis etablering, der bemanning, aktivitet og kapasitet bygges opp i takt med oppstart og erfaringer.

6. Økonomi og finansiering

6.1 Forutsetninger og sammenlikningsgrunnlag

De estimerte kostnadene for etablering og drift av møteplassen fordeler seg mellom kommuner/NAV og Agder fylkeskommune. Nærmere fordeling mellom kommunene baserer seg på gjeldende betalings- og fordelingsnøkkel.

Et sentralt prinsipp i utredningen har vært å foreslå løsninger med utgangspunkt i eksisterende kompetanse og ressurser der dette er mulig og det er tilgjengelig kapasitet. En stor del av oppfølgingen på møteplassen forutsettes derfor ivaretatt gjennom gjenbruk av allerede ansatte som vil få en annen oppmøteplass.

For å gi et mest mulig realistisk grunnlag for vurdering av ressursbehov og kostnadsnivå er det tatt utgangspunkt i tilbudet ved Dampen og Grimstad ungodmsHub.

Begge tilbudene er organisert som samordnede møteplasser med bidrag fra NAV, kommunale tjenester og fylkeskommune. Erfaringene gir et relevant sammenligningsgrunnlag for bemanning, organisering og omfang.

Hovedområder	Utgiftsposter	Kostnadsbærer Dampen	Kostnadsbærer Grimstad ungdomsHub	Møteplass i øst
Videregående opplæring	Lærerressurser, opplæringsansvarlig, oppfølgingstjenesten, Karriere Agder, materiell og eksamensavgifter	Agder fylkeskommune	Agder fylkeskommune	Agder fylkeskommune
Arbeidstiltak	NAV Ungdomsveiledere Jobbveileder	NAV Arendal Jobbklar Ung	NAV Grimstad Jobbsentralen –Grimstad kommune	NAV Risør og NAV Øst i Agder Arbeidsinkluderingsbedriftene
Øvrig bemanning	Stedlig leder Miljøterapeut/relasjonsbygger*	NAV Arendal NAV Arendal + Jobbklar	Grimstad kommune og NAV Grimstad *100% dekket av Agder FK første år Stillinger: 1 stedlig leder, 1 miljøterapeut	Kommunene/NAV Agder fylkeskommune
Aktuelle kommunale tjenester	Psykisk helse og rus Helsestasjon for ungdom	Arendal kommune	Grimstad kommune	Aktuelle tjenester å trekke inn i øst: Psykisk helse og rus Kommunepsykolog Ungdomsveiledere og ungdomskontakt Frisklivssentral Helsesykepleier
Drift bygg	Husleie, renhold, vedlikehold, byggdrift	NAV Arendal 50 % Agder fylkeskommune 50%	Husleie: Agder fylkeskommune 50 % (100% første år) og Grimstad kommune/NAV 50%	Agder fylkeskommune 50 % Kommuner 50 %
			Øvrig: Agder fylkeskommune 30% Grimstad kommune 50%	

Tabell 5 Kostnadsfordeling kvalifiserende møteplasser

6.2 Ressursbehov for møteplassen

Den foreslåtte modellen bygger på en kombinasjon av eksisterende ressurser og enkelte nye årsverk for å sikre nødvendig kompetanse og kapasitet til å følge opp målgruppa.

En stor del av oppfølgingen ivaretas av ansatte som allerede arbeider med målgruppen, og som får møteplassen som fast eller delvis arbeidsarena. Ansatte og ledere i NAV har uttrykt at dette oppfattes positivt og faglig sett er en ønskelig måte å organisere deres arbeid på.

For kommuner og NAV legges følgende ressursbruk til grunn:

- 2 årsverk ungdomsveiledere i NAV
- 1 årsverk stedlig leder med ansvar for drift, faglig retning og koordinering
- 0,5 årsverk miljøterapeut

I tillegg inngår bidrag fra kommunale tjenester, blant annet innen psykisk helse, friskliv og øvrige relevante funksjoner. Samlet er dette estimert til:

- 30 % psykisk helsearbeider
- 10 % kommunepsykolog
- 10 % frisklivsveileder

Dette er et anslag for å synliggjøre samlet ressursinnsats, og behovet vil kunne variere over tid ut fra målgruppens sammensetning.

For Agder fylkeskommune legges følgende til grunn:

- lærerressurser tilsvarende om lag 1 årsverk
- 0,5 årsverk opplæringskoordinator/veileder

Nettskolen i Agder vil i tillegg være et supplement, og gir økt fleksibilitet i opplæringen, særlig for deltakere med behov for tilpassede løsninger eller lang reisevei.

Arbeidsinkluderingsbedriftene er invitert inn som samarbeidspartnere og har signalisert vilje til å bidra med arbeidspraksis og oppfølging.

Samlet innebærer dette en modell der eksisterende ressurser i stor grad utnyttes på tvers av tjenester, kombinert med nødvendige styrkinger for å sikre koordinering, kontinuitet og kvalitet i oppfølgingen.

6.3 Kostnadsestimater

Kostnadene for møteplassen er beregnet med utgangspunkt i ressursbehovet som er beskrevet over, og erfaringer fra tilsvarende tilbud.

Finansieringsmodell og ansattressurser

Det legges til grunn en finansieringsmodell tilsvarende den som benyttes ved Dampen i Arendal og Grimstad UngdomsHub. Modellen innebærer et delt finansieringsansvar mellom kommunene/NAV og Agder fylkeskommune.

Fylkeskommunens bidrag

Kostnadspost	**Totalt**	**Fylkeskommunens andel**
Lærerressurser + opplæringskoordinator	kr 1 800 000	kr 1 800 000
Husleie (50 %)	kr 300 000	kr 150 000
Driftskostnader (50 %)	kr 700 000	kr 350 000
Sum årlig kostnad	**kr 2 800 000**	**kr 2 300 000**

Fylkeskommunens bidrag forutsetter politisk vedtak forbindelse med budsjett og økonomiplan for 2027. Tiltaket er i tråd med fylkeskommunens prioriterte satsing på ungt utenforskap, jf. *Ung i Agder – statusrapport 2026* hvor kvalifiserende møteplasser inngår som et sentralt tiltak og foreslås utvidet.

Årlige driftskostnader for kommunene:

Kostnadspost	**Totalt**	**Kommunenes andel**
Lønn stedlig leder + miljøterapeut	kr 1 800 000	kr 1 800 000
Husleie (50 %)	kr 300 000	kr 150 000

Driftskostnader (50 %)	kr 700 000	kr 350 000
Sum årlig kostnad	kr 2 800 000	**kr 2 300 000**

Driftskostnadene omfatter blant annet strøm, vedlikehold, IKT, utstyr, aktiviteter, transport og tilrettelegging for deltakere.

I tillegg til årlige driftskostnader legges det til grunn en samlet etableringskostnad på kr 1 500 000, knyttet til innkjøp av nødvendig utstyr, klargjøring av lokalet og anskaffelse av tjenestebil.
Kostnaden fordeles mellom kommunene med kr 300 000 per kommune.

Tidsplan og oppstart

Med utgangspunkt i fremdriftsplanen legges det til grunn innflytting mot slutten av 2026 med mål om åpning fra januar 2027.

Fra 2027 legges det til grunn helårseffekt for drift og bemanning. Lærerressurser knyttet til videregående opplæring planlegges oppstart fra august 2027, i tråd med skoleåret 2027/2028.

Samlet vurdering

Kostnadsestimatene gir et samlet bilde av ressursbehovet knyttet til etablering og drift av møteplassen.

Tiltaket bygger i stor grad på eksisterende ressurser, men organiseres på en mer samordnet måte for å øke effekten av innsatsen.

Samtidig må kostnadene ses i sammenheng med målgruppen og det langsiktige behovet for oppfølging. En betydelig andel av målgruppen har risiko for å forbli utenfor utdanning og arbeid uten endringer i organisering og oppfølging.

Utenforskap er forbundet med betydelig bruk av offentlige tjenester og tapt arbeidskraft. Kostnadsestimatene gir derfor et relevant grunnlag for å vurdere tiltakets økonomiske og samfunnsmessige betydning.

6.4 Samfunnsøkonomiske gevinster ved redusert utenforskap

For å vurdere de langsiktige effektene av en kvalifiserende møteplass i øst, er det gjennomført en beregning i KS' utenforskapregnskap. Beregningen viser hvilke samfunnsøkonomiske konsekvenser redusert utenforskap gir over en 20-årsperiode, og sett i forhold til de estimerte kostnadene for tiltaket.
Beregningen er gjennomført i dialog med leder for Grimstad ungdomsHub, og tar utgangspunkt i en måloppnåelse på 65 % for deltakerne ved Grimstad ungdomsHub i 2025.

Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Forutsetninger for beregningen

Målgruppe (n = 100):
Målgruppen er fastsatt til 100 ungdommer. Dette er basert på vurderingene i kapittel 4.6, hvor det anslås at møteplassen i øst kan nå mellom 100 og 120 unge årlig ved ordinær drift. Anslaget bygger på:

- Oppfølgingstjenestens tall for regionen
- NAV sine NEET-tall
- Erfaringstall fra Grimstad ungdomsHub og sammenligning med Grimstad kommune, hvor tilbudet når om lag 20–25 % av NEET-gruppen årlig

Målgruppen i beregningen tar utgangspunkt i et moderat nivå.

Forventet måloppnåelse (50 %):
Det er lagt til grunn en forventet måloppnåelse på 50 prosent, målt som andel deltakere som går videre til arbeid, utdanning, læreplass eller tiltak.
Dette er et konservativt anslag sammenlignet med erfaringene fra Grimstad ungdomsHub, som kan vise til en måloppnåelse på om lag 65 prosent basert på avsluttede forløp. Den lavere måloppnåelsen i denne beregningen er valgt for å gi et mer forsiktig og realistisk anslag, og for å redusere risiko for å tillegge tiltaket effekt som i praksis kan tilskrives eksisterende oppfølging i NAV, fylkeskommunen eller kommunale tjenester.

Bakgrunnen for dette er at det ikke er mulig å fastslå med sikkerhet hvor stor andel av deltakerne som ville oppnådd tilsvarende resultater gjennom ordinær organisering/oppfølging. En del av deltakerne vil kunne ha kommet i arbeid, utdanning eller tiltak også uten møteplassen, og det er derfor lagt inn et bevisst lavere anslag for å unngå å "regne samme effekt flere ganger".

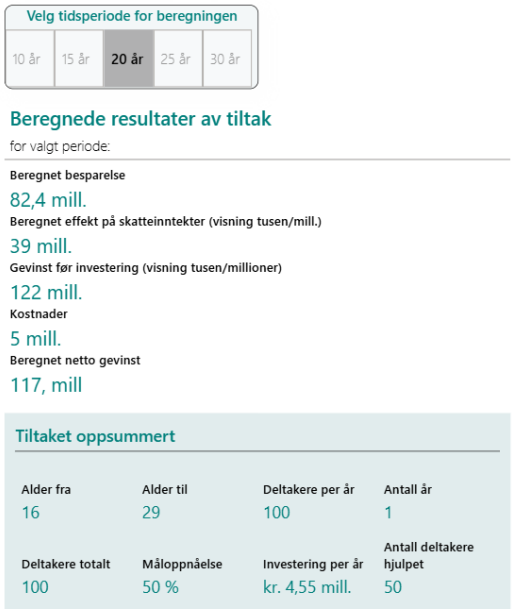
Denne beregningen ikke gir et fullt ut presist bilde av tiltakets faktiske effekt. KS' utenforskapsregnskap skiller ikke mellom ungdom som lykkes som følge av tiltaket og ungdom som uansett ville kommet i arbeid eller fullført utdanning gjennom eksisterende tjenester. Samtidig er det viktig å presisere at deler av dagens tilbud vil fortsette å eksistere, og eksempelvis vil ungdomsveiledere i NAV fortsette å følge opp og hjelpe unge i målgruppen til varig arbeidsdeltakelse også utenfor den kvalifiserende møteplassen, noe som samlet sett vil medføre arbeidsdeltakelse for flere unge enn det som er lagt inn i denne beregningen. Et annet viktig aspekt er at man ved en slik organisering raskere vil kunne hjelpe unge videre, slik at både ytelser og risiko for varig utenforskap reduseres og gir en ekstra gevinst sammenliknet med dagens organisering.

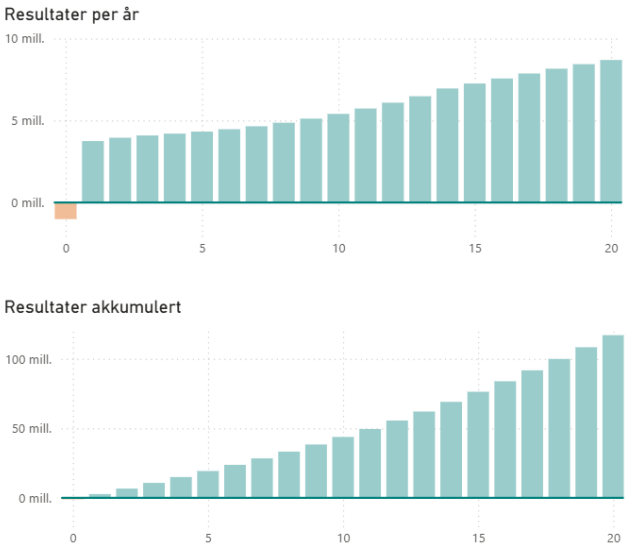
Den samfunnsøkonomiske gevinsten som fremkommer må forstås som en indikasjon på tiltakets mulige effekt, basert på de valgte forutsetningene, og ikke som et eksakt uttrykk for faktisk merverdi. Beregningen gir likevel et nyttig bilde av størrelsesordenen på de langsiktige besparelsene og gevinstene av å redusere utenforskapet.

Tidsperspektiv:
KS anbefaler et 20-årsperspektiv for tiltak som påvirker unges livsløp og får langsiktige

konsekvenser for arbeidsdeltakelse, trygdebruk og tjenestebehov. Beregningen følger denne anbefalingen.

Tiltaksperiode:
Analysen gjelder ett kull, det vil si én årgang ungdommer som mottar oppfølging samme år. Når møteplassen er etablert og forutsatt at tilbudet i årene fremover, vil gevinsten øke proporsjonalt for hvert ekstra driftsår.

Resultater for kommunene

Beregningen i KS sitt utenforskapsregnskap viser at tiltaket gir betydelige samfunnsøkonomiske effekter for de fem kommunene og staten over en 20-årsperiode, basert på de valgte forutsetningene om målgruppe og måloppnåelse.

- Besparelser i kommunale tjenester: 14,26 mill. kroner
- Økte kommunale skatteinntekter: 6,41 mill. kroner
- Kommunens investeringer (kostnader): 2,27 mill. kroner
- Netto samfunnsøkonomisk gevinst for kommunene: 18,41 mill. kroner

Det er viktig å presisere at dette gjelder ett kull på om lag 100 deltakere som mottar oppfølging i løpet av ett år. Med en måloppnåelse på 50 prosent innebærer dette at rundt 50 unge oppnår overgang til arbeid, utdanning eller annen aktivitet med høy sannsynlighet for varig tilknytning til arbeidslivet.

For hvert år møteplassen er i drift vil nye deltakere komme inn, og gi grunnlag for tilsvarende effekter. Eksempelvis ved fem års drift av møteplassen vil fem kull ha mottatt oppfølging. Med samme forutsetninger vil dette kunne bety at om lag 250 unge oppnår varig tilknytning til arbeid eller utdanning.

Den faktiske besparelsen tilbudet ved den kvalifiserende møteplassen gir må forstås som en løpende og akkumulert effekt over tid, der hvert nytt kull bidrar til å redusere fremtidige kostnader og styrke tilgangen på arbeidskraft.

Fordelingen av totale samfunnsgevinster

På tvers av kommunene og staten kommer de største besparelsene innen:

For kommunene:

- Helsehjelp i hjemmet: 11 mill. kroner
- Sosialhjelp: 2,80 mill. kroner
- Barnevern: 1,41 mill. kroner

For staten:

- Overføringer trygd: 41, 89 mill. kroner
- Spesialisthelsetjenesten: 24 mill. kroner

I tillegg kommer økte skatteinntekter, beregnet til totalt 39 mill. kroner over perioden.

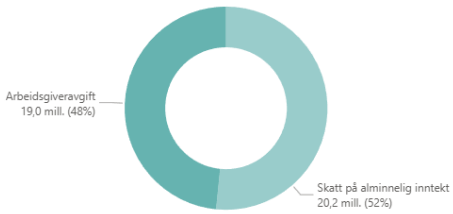
Sektorvise resultater av tiltak (NOK)

for valgte horisont: 10 år 15 år **20 år** 25 år 30 år

	Skatteinntekter	Besparelser	Investeringer	Netto resultat
Kommune	6 419 087	14 264 126	2 270 000	kr 18 413 213
Fylkeskommune	1 409 068	2 726 314	2 280 000	1 855 382
Stat	31 335 344	65 433 010	0	96 768 354

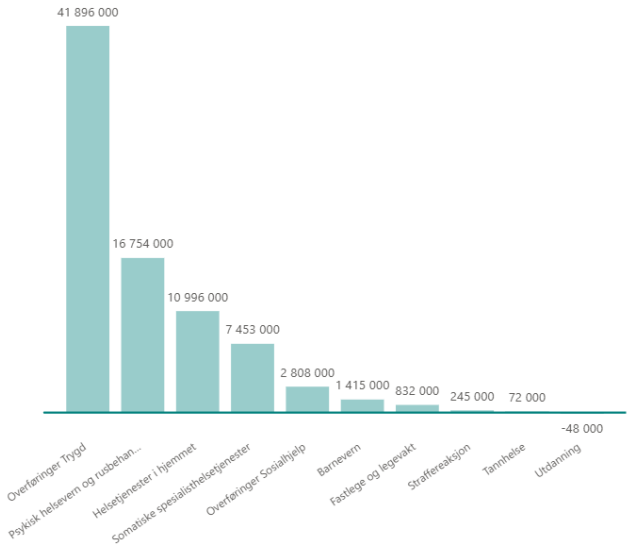
Oversikt over skatteinntekter (NOK)

Effekt av tiltak på skatteinntekter for valgt tidsperiode

Oversikt over besparelser (NOK)

Effekt av tiltak på tjenestekostnader for valgt tidsperiode

Sammenlagt gir dette et beregnet nettoresultat for samfunnet på om lag 117 mill. kroner over en 20-årsperiode, dersom én årgang på rundt 50 unge oppnår varig tilknytning til arbeidslivet gjennom oppfølgingen som gis på den kvalifiserende møteplassen i løpet av ett år.

Disse effektene må ses i sammenheng med den demografiske utviklingen som er beskrevet i kapittel 2.2.2. Redusert aldersbæreevne og en fallende andel yrkesaktive innebærer at regionens framtidige handlingsrom i økende grad vil avhenge av hvordan man lykkes med å mobilisere arbeidskraftreserven i regionen.

Unge som i dag står utenfor skole og arbeid representerer en mulig avgjørende ressurs i denne sammenheng. Verdien av å lykkes med å kvalifisere og inkludere unge i utenforskap lar seg bare delvis måle i kroner og øre. Det handler også om tilgang på kompetanse og kapasitet som ikke kan erstattes gjennom økonomiske overføringer eller kjøpes inn eksternt, men som fullt ut avhenger av lokale evner til å få flere i arbeid og utdanning.

En kvalifiserende møteplass som bidrar til å redusere utenforskap og øke varig arbeidsdeltakelse må derfor forstås både som et tiltak med store samfunnsøkonomiske gevinster og som et avgjørende grep for å sikre regionens kapasitet til å opprettholde trygge og gode velferdstjenester også i årene fremover.

7. Risiko og kontrolltiltak

Etablering av en interkommunal kvalifiserende møteplass, som et felles tverrsektorielt tilbud på tvers av flere aktører/eiere, vil medføre enkelte risikofaktorer. Utredningsgruppen har avdekket flere potensielle risikoområder og definert følgende risikoreduserende kontrolltiltak:

Risiko	**Konsekvens**	**Risikoreduserende tiltak**
Manglende forankring blant aktører og samarbeidspartnere	Tilbudet blir ikke realisert for alle kommuner/aktører, tilbudet blir ikke like helhetlig, det blir ikke innlemmet i budsjettprosessen eller det blir forsinkelser	God informasjon, forankrings- og beslutningspunkter og synliggjøring av roller og etablering av faste styrings- og samarbeidsarenaer, som beskrevet i kap. 5
Manglende informasjon om tilbudet til målgruppa	Vansker med å rekruttere deltakere	God informasjon, involvering av aktører som er i kontakt med målgruppa, bruk av informasjonskanaler for spredning ved oppstart og deretter jevnlig og direkte formidling gjennom NAV, ungdomsloser/veiledere og samarbeidsaktører
Transport og tilgjengelighet	Redusert deltakelse blant noen unge fordi de ikke kommer seg til møteplassen	Ansatte og samarbeidspartnere som viktige støttespillere. Hjelpe unge å finne gode løsninger sammen med nettverk og ansatte ved møteplassen. Se videre på

		transportløsning sammen med arbeidsinkluderingsbedrifter. Ansatte med tilgang på tjenestebil som kan bistå i tidsbegrensede perioder. Punkt i evalueringsskjemaet til deltakerne. Evaluering etter en viss periode, der behovet for tilleggstransport vurderes på bakgrunn av reelle erfaringer fra unge og de ansatte
Manglende samarbeid blant ansatte	Tilbudet blir fragmentert, med fare for redusert kvalitet og sammenheng i oppfølgingen	God rolleforståelse, forventningsavklaringer, gode samarbeidsrutiner og retningslinjer ved uoverensstemmelser. Leder med tydelig mandat. Arbeidsmiljøtiltak for å bli godt kjent, etablere et felles profesjons- og kollegafellesskap med kultur og holdninger som sikrer felles mål og godt samspill
Uforutsette kostnader	Økonomisk forbruk utover vedtatt ramme	Tydelig fremdriftsplan og budsjett for etablering og oppstart, god økonomiforståelse hos leder, tett dialog mellom leder og beslutningstakere hos aktørene (kommunedirektører, Agder fylkeskommune, arbeidsinkluderingsbedrifter) innarbeidelse i ordinære budsjettprosesser
Dårlig økonomi og sparebehov	Enkeltkommuner kan trekke seg ut av samarbeidet. Redusert tilbud som skaper begrensninger eller som kan true videre drift	Tydelig gevinstplan på kort og lang sikt. Engasjement og tro på at tilbudet kan oppnå oppsatte mål hos beslutningstakere, vilje til å prioritere dette – også i økonomisk krevende tider- Løpende rapportering og gode styrings- og resultatindikatorer, vurdere følgeforskning slik at man lettere kan justere underveis
Nøkkelpersonell slutter	Tilbudet blir redusert for en periode	Gode rutiner og stillingsbeskrivelser, fokus på å beholde ansatte gjennom kontinuerlig fokus på et godt og utviklende arbeidsmiljø som gjør jobben attraktiv og meningsfull. Ha nødvendig/tilfredsstillende grunnbemanning og dokumenterte arbeidsrutiner for å redusere sårbarhet
Omdømmerisiko - Møteplassen får et rykte de unge ikke vil assosieres med	Manglende rekruttering blant unge i målgruppen	Involvering og sikre at de unge får medvirke til hva tilbudet skal være (og ikke) fra etablering og jevnlig i forhold til aktiviteter og planlegging av aktiviteter. Omdømmebygging. Ansatte med god

		relasjonskompetanse og forståelse av de unges behov.

Tabell 6 risiko og reduserende tiltak

Utredningsgruppen vurderer derfor at risiko ikke bør være til hinder for etablering, Disse risikofaktorene er i hovedsak knyttet til forankring, samhandling og oppstart av et nytt tilbud på tvers av kommunegrenser. Risikoene kan reduseres ved å sette inn nødvendige tiltak underveis i oppstartsfasen, deriblant sikre tydelig rolleforståelse og definert ledelse, faste samarbeidsarenaer, involvering og god informasjon.

Oppsummering

Samlet sett viser kunnskapsgrunnlaget at unge med sammensatte behov har størst utbytte av tett, koordinert og tverrsektoriell oppfølging, der tjenester arbeider samlet rundt den enkelte. Den nylig publiserte Proba-rapporten *«Noen har alltid ballen»* (mai 2026) understreker dette tydelig, og peker på kvalifiserende møteplasser som en særlig egnet modell for å skape sammenheng, kontinuitet og mer virkningsfull oppfølging for unge i utenforskap.

Utredningen bygger på denne kunnskapen, og viser hvordan kommunene i fellesskap kan etablere et mer fremtidsrettet samarbeid på tvers – der eksisterende kompetanse og ressurser brukes mer samlet og målrettet. En felles møteplass gir et konkret grep for å styrke samhandling, utvikle et mer treffsikkert tilbud og sikre at flere unge faktisk får den oppfølgingen de trenger.

Samtidig handler dette om mer enn organisering. Det handler om unge mennesker som i dag står utenfor, og som trenger en reell mulighet til å oppleve mestring, tilhørighet og tro på egen framtid. Erfaringene viser at nettopp det å ha et sted å høre til, og voksne som følger opp over tid, kan være avgjørende for å komme videre.

Gjennom dette arbeidet legges det til rette for at unge som står utenfor skole og arbeid i alle kommunene i Østre Agder får tilgang til et slikt tilbud. Det viser en region som evner å løfte blikket, ta felles ansvar og omsette nasjonale satsninger til konkrete løsninger for egne innbyggere.

Utredningsgruppen vurderer at etablering av en kvalifiserende møteplass er et viktig og kunnskapsbasert grep – og et sentralt steg i arbeidet med å gi flere unge gode forutsetninger for livskvalitet og gode levekår gjennom deltakelse i utdanning, arbeid og samfunnsliv.

Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Litteratur

Agder fylkeskommune. (u.å.). UngSupport. Hentet https://agderfk.no/vare-tjenester/folkehelse-levekar-og-likestilling/ung-support/

Agdertall,. (2025). *Hvordan gikk det med de som fullførte/ikke fullførte VGS?* https://agdertall.no/_f/p28/if4bbfef1-024f-40b9-b782-f6cc076afcc8/fullfort_vs_ikke_fullfort_2010_2016_fullversjon.pdf

Agdertall. (2026). Helse. https://agdertall.no/helse/

FHI,. (2026). *Kjennetegn ved barn som vokser opp i fattigdom: Oppvekstsvilkår, helse- og skoleforhold*. https://www.fhi.no/publ/2026/kjennetegn-ved-barn-som-vokser-opp-i-fattigdom--oppvekstsvilkar-helse--og-skoleforhold/

Frøyland, K., Ballo, J., Leseth;, A., Talieh, S., Abdelzadeh, A., Anvik, C., Alecu, A., Andreea, I., Einarsdóttir, M., Gaini, F., Görlich, A., Julkunen, I., & Larsen, C. (2022). Inkludering av unge i skole, arbeid og samfunn – en sammenstilling av kunnskap fra nordisk forskning. I *ODA*. Arbeidsforskningsinstituttet, OsloMet – storbyuniversitetet. https://hdl.handle.net/11250/2984178

Fyhn, T., Radlick, R., & Sveinsdottir, V. (2021). *Unge som står utenfor arbeid, opplæring og utdanning (NEET). En analyse av unge i NEET-kategorien*. Norce Helse. https://hdl.handle.net/11250/2770190

Hansen, I. L. S., Jensen, R. S., & Fløtten, T. (2020). *Trøbbel i grenseflatene* (2020:02). FAFO.

Helsedirektoratet,. (2021). *Psykisk helsearbeid for barn og unge—En innsiktsrapport*. https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/psykisk-helsearbeid-for-barn-og-unge

Helsedirektoratet,. (2022). *Betydningen av sosial ulikhet for barns helse og oppvekst*. https://www.helsedirektoratet.no/forebygging-diagnose-og-behandling/forebygging-og-levevaner/folkehelsestatistikk-og-profiler/betydningen-av-sosial-ulikhet-for-barns-helse-og-oppvekst

Helsedirektoratet,. (2024). *Opptrappingsplan for psykisk helse (2023–2033)*. https://www.helsedirektoratet.no/om-oss/forsoksordninger-og-prosjekter/opptrappingsplan-for-psykisk-helse-20232033

Hyggen, C., & Ekhaugen, T. (2021). *Samfunnsøkonomisk vurdering av marginalisering og utenforskap* (Nr. 2021–42). Oslo Economics. https://www.regjeringen.no/contentassets/015adcd9442b462e998821e3ee1b2973/samfunnsokonomisk-vurdering-av-marginalisering-og-utenforskap-oslo-economics.pdf

Meld. St. 6 (2019–2020). (u.å.). *Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO*. Kunnskapsdepartementet. Hentet https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20192020/id2677025/

Meld. St. 28 (2024–2025)). (u.å.). *Tro på fremtiden*. Barne- og familiedepartementet. Hentet https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-28-20242025/id3105151/

Meld. St. 31 (2023–2024). (2024). *Perspektivmeldingen*. Finansdepartementet.

Meld. St. 46 (2012–2013)). (2013). *Flere i arbeid*. Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

NOU 2021: 2. (2021). *Kompetanse, aktivitet og inntektssikring*. Arbeids- og sosialdepartementet.

Proba samfunnsanalyse,. (2026). *Noen har alltid ballen—Tverrsektorielt samarbeid rundt unge som ikke er i arbeid eller utdanning* (Nr. 2026–5). https://proba.no/wp-content/uploads/2026/05/Proba-rapport-2026-05-Tverrsektorielt-samarbeid-rundt-unge-som-ikke-er-i-arbeid-eller-utdanning.pdf

Riksrevisjonen,. (2024). *Arbeidsretta bistand frå styresmaktene til unge utanfor arbeidslivet.* Riksrevisjonen. https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Dokumentserien/2023-2024/dok3-202324/dok3-202324-017/

Stea, T. H., Bertelsen, T. B., Fegran, L., Sejersted, E., Kleppang, A. L., & Fyhn, T. (2024). *Interventions targeting young people not in employment, education or training (NEET) for increased likelihood of return to school or employment—A systematic review*. https://doi.org/https://doi.org/10.1371/journal.pone.0306285

Telemarkforskning. (2023). *Ung i Østre Agder*. https://intra.tmforsk.no/publikasjoner/filer/fil.asp?fil=4374

Wollscheid, S. (2025). *Ungt utenforskap og inkludering knyttet til utdanning. En forskningsoversikt*. NIFU Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning. https://hdl.handle.net/11250/3197007

Østre Agder-samarbeidet
Interkommunalt Politisk Råd

Vedlegg 1

Spesifikasjon investeringsbudsjett

Inventar	Estimert kostnad
Møbler fellesarealer	60 000 kr
Kontormøbler	70 000 kr
Møterom og undervisning	30 000 kr
Kjøkkenutstyr	20 000 kr
Øvrig utstyr	30 000 kr
Utstyr - aktivitet	
Bordtennisbord	5 000 kr
Hobbyartikler	10 000 kr
Spill	5 000 kr
Øvrig aktivitetsutstyr	10 000 kr
IKT	
Internett, trådløse routere og gjestenett	150 000 kr
PC-skjermer	25 000 kr
Printer og kopimaskin	30 000 kr
PC til utlån 3 stk –CV og jobbsøking	20 000 kr
Skjermer 3 stk (Fellesareal, undervisningsrom og aktivitetsplan)	35 000 kr
Øvrig	
Bil – el	500 000 kr
Adgangskontrollsystem	50 000 kr
Renholdsutstyr og robotstøvsugere	30 000 kr
Oppgradering utearealer	50 000 kr
Innsynskjerming	50 000 kr
Oppgradering av lokaler (lys, varme, maling, arbeid)	320 000 kr
Totalt	**1 500 000 kr**